

ЗАТВЕРДЖЕНО
Рішення Ради Платіжної організації
системи електронних платежів
Національного банку України
протокол від 01 жовтня 2021 року №10

Зі змінами, внесеними
рішенням Ради Оператора
системи електронних платежів
Національного банку України,
протокол від 22 жовтня 2024 року № 23

**Система електронних платежів
Національного банку України
(версія СЕП-4.1)**

Функціональний опис

**Реалізація кредитового переказу на базі міжнародного стандарту
ISO 20022
(на рівні агент – ЦОСЕП – агент)**

Версія 2.2

на **47** аркушах

2024

ДОКУМЕНТ СЕД НБУ АСКОД
Підписувач Шабан Олексій Володимирович
Сертифікат 36186A0FEAAD76B204000000150F0000F08C0000
Дійсний до:31.07.2025 10:20:41

Національний банк України

V/57-0001/141765
від 12.11.2024 18:00

ІСТОРИЯ ЗМІН

Дата	Версія	Опис
11.05.2021	2.0	Затверджено за № В/52-0008/36606. 1. Скасовано надання <i>pacс.002</i> у відповідь на первинне повідомлення у разі успішного прийняття усіх трансакцій з нього. 2. Скасовано надання <i>rain.014</i> за позитивного сценарію оброблення. 3. Деталізовано статуси в <i>pacс.002</i> . 4. Деталізовано опис усіх наявних в документі алгоритмів. 5. Додано опис застосування <i>сamt.025</i> при відхиленні некоректних <i>сamt.029, rain.014</i> . 6. Скасовано надання <i>pacс.002</i> у відповідь на <i>rain.013, rain.014</i> . 7. Додано розділи 7, 8.
Вересень 2021	2.1	Затверджено протоколом Ради СЕП від 01.10.2021 № 10. 1. Унесені редакційні правки.
Вересень 2024	2.2	Оновлено посилання на стосовні документи.

СКЛАЛИ

Назва підрозділу	ПІБ
Департамент інформаційних технологій Управління розроблення банківських інформаційних систем	Гончарова І.В.
Департамент інформаційних технологій Керівник проєктів та програм	Гуріна О.О.

УЗГОДЖЕНО

Назва підрозділу	Посада	ПІБ
Департамент інформаційних технологій	Директор	Нагорнюк В.В.
Департамент платіжних систем та інноваційного розвитку	Директор	Поддєрьогін А.А.
Управління корпоративних прав та депозитарної діяльності	Начальник	Супрун А.В.

ДОКУМЕНТ СЕД НБУ АСКОД
Підписувач Шабан Олексій Володимирович
Сертифікат 36186A0FEAAD76B204000000150F0000F08C0000
Дійсний до: 31.07.2025 10:20:41

Національний банк України

В/57-0001/141765
від 12.11.2024 18:00

Зміст

РОЗДІЛ 1. Призначення документу	5
1. Терміни і позначення	5
2. Типи та групи повідомлень, які використовуються на рівні агент – ЦОСЕП – агент	6
РОЗДІЛ 2. Кредитовий переказ з ініціативи платника на рівні агент-ЦОСЕП-агент	7
1.1. Платіжне повідомлення pacs.008/pacs.009	7
1.2. Загальне призначення платіжного повідомлення pacs.008/pacs.009 та пов’язаних повідомлень (pacs.002, camt.054)	8
1.3. Виконання платіжного повідомлення pacs.008/pacs.009, яке містить одну трансакцію	12
1.3.1. Отримання платіжного повідомлення (1A) (pacs.008/pacs.009 містить одну трансакцію)	13
1.3.2. Перевірка авторизації (2A) (pacs.008/pacs.009 містить одну трансакцію)	13
1.3.3. Перевірка платіжного повідомлення (3A) (pacs.008/pacs.009 містить одну трансакцію)	13
1.3.4. Оцінка ризиків (4A) (pacs.008/pacs.009 містить одну трансакцію)	13
1.3.5. Акцепт (успішної трансакції) (5A) (pacs.008/pacs.009 містить одну трансакцію)	14
1.3.6. Проведення (успішної трансакції) (6A) (pacs.008/pacs.009 містить одну трансакцію)	14
1.3.7. Відправлення платіжного повідомлення (7A) (pacs.008/pacs.009 містить одну трансакцію)	14
1.4. Виконання платіжного повідомлення pacs.008 / pacs.009, яке містить більше ніж одну трансакцію	15
1.4.1. Отримання платіжного повідомлення (1B) (pacs.008/pacs.009 містить більше ніж одну трансакцію)	16
1.4.2. Перевірка авторизації (2B) (pacs.008/pacs.009 містить більше ніж одну трансакцію)	16
1.4.3. Перевірка платіжного повідомлення (3B) (pacs.008/pacs.009 містить більше ніж одну трансакцію)	16
1.4.4. Оцінка ризиків (4B) (pacs.008/pacs.009 містить більше ніж одну трансакцію)	16
1.4.5. Акцепт (успішних трансакцій) (5B) (pacs.008/pacs.009 містить більше ніж одну трансакцію)	17
1.4.6. Проведення успішних трансакцій (6B) (pacs.008/pacs.009 містить більше ніж одну трансакцію)	17
1.4.7. Відправлення платіжного повідомлення (7B) (pacs.008/pacs.009 містить більше ніж одну трансакцію)	18
РОЗДІЛ 3. Повернення коштів	19
1.1. Платіжне повідомлення pacs.004	19
1.2. Загальне призначення платіжного повідомлення pacs.004 та пов’язаних повідомлень (pacs.002, camt.054)	19
1.3. Виконання повернення коштів (pacs.004)	22
1.3.1. Отримання платіжного повідомлення (1C)	23
1.3.2. Перевірка авторизації (2C)	23
1.3.3. Перевірка платіжного повідомлення (3C)	23
1.3.4. Оцінка ризиків (4C)	24
1.3.5. Акцепт (успішних трансакцій) (5C)	24
1.3.6. Проведення (успішних трансакцій) (6C)	25
1.3.7. Відправлення платіжного повідомлення (7C)	25
РОЗДІЛ 4. Запит на здійснення платіжної операції платником з ініціативи отримувача на рівні агент-ЦОСЕП-агент	26
1.1. Повідомлення при запиті отримувача на здійснення платіжної операції платником (pain.013, pain.014)	26
1.2. Загальне призначення повідомлень при запиті отримувача на здійснення платіжної операції платником (pain.013, pain.014)	26
1.3. Виконання обміну запитом на здійснення платіжної операції (pain.013, pain.014)	28
1.3.1. Отримання та перевірка запиту (pain.013)	28
1.3.2. Пересилання запиту (pain.013)	29
1.3.3. Отримання та пересилання (pain.014)	29
РОЗДІЛ 5. Запит на відкриття платіжної інструкції/повернення коштів за трансакцією	30
1.1. Запит camt.056	30
1.2. Загальне призначення повідомлення camt.056 та пов’язаного повідомлення camt.029	30
1.3. Виконання повідомлення camt.056 та пов’язаного повідомлення camt.029	33

Підписувач Шабан Олексій Володимирович
Сертифікат 36186A0FEAAD76B20400000150F0000F08C0000
Дійсний до: 31.07.2025 10:20:41

B/57-0001/141765
від 12.11.2024 18:00

1.3.1.	Отримання та перевірка запиту (camt.056).....	34
1.3.2.	Пересилання запиту (camt.056).....	34
1.3.3.	Отримання та оброблення «Звіту про статус розслідування» (camt.029).....	34
РОЗДІЛ 6. Звіти та статуси		36
1.1.	Звіти та статуси camt.060, camt.053, camt.054	36
1.2.	Загальне призначення звітів та статусів camt.060, camt.053, camt.054	36
РОЗДІЛ 7. Кредитовий переказ за операціями з цінними паперами («Оплата проти поставки / Поставка проти оплати»)		39
1.1.	Ініціювання платіжної інструкції за ЦП (DVP) camt.091	39
1.2.	Загальне призначення повідомлення з ініціювання платіжної інструкції за ЦП (DVP) camt.091 та пов'язаного повідомлення camt.092	39
1.3.	Виконання запиту на ініціювання платіжної інструкції за ЦП (DVP) (camt.091, camt.092).....	42
1.3.1.	Опис алгоритму взаємодії при обміні запитом на ініціювання платіжної інструкції за ЦП.....	44
РОЗДІЛ 8. Відображення виконання трансакцій у балансі учасника СЕП.....		46

ДОКУМЕНТ СЕД НБУ АСКОД

Підписувач Шабан Олексій Володимирович

Сертифікат 36186A0FEAAD76B204000000150F0000F08C0000

Дійсний до:31.07.2025 10:20:41

Національний банк України

В/57-0001/141765
від 12.11.2024 18:00

РОЗДІЛ 1. Призначення документу

Дані функціональні вимоги описують особливості обміну в системі електронних міжбанківських розрахунків України (СЕП) повідомленнями ISO 20022, що застосовуються для імплементації кредитового переказу на основі стандарту ISO 20022.

Специфікації та нефункціональні вимоги в документі не розглядаються.

1. Терміни і позначення

1. СЕП - Система електронних платежів Національного банку України.
2. ЦОСЕП - Центр оброблення системи електронних платежів.
3. ЦП - Цінні папери.
4. Депозитарій - Депозитарій Національного банку України, Національний депозитарій України.
5. DVP - Розрахунки за цінні папери за принципом «поставка проти оплати» («Delivery versus Payment»).
6. Платіжне повідомлення - Повідомлення ISO 20022, яке містить платіжні інструкції на виконання платіжних операцій.
7. Трансакція - Платіжна інструкція / платіжна операція (термін трансакція тотоний відповідно до змісту тексту, термінам платіжна операція та платіжна інструкція).
8. Технологічний контроль - контроль, який ЦОСЕП виконує під час приймання будь-якого вхідного повідомлення від учасника СЕП і який описано в документі «Система електронних платежів Національного банку України (версія СЕП-4.1). Технологія і формати обміну повідомленнями між учасниками і ЦОСЕП». Цей контроль, зокрема, передбачає технічну валідацію структури повідомлення на відповідність затвердженій XSD-схемі для відповідного типу повідомлення. Повідомлення, яке не пройшло технологічний контроль, ЦОСЕП завжди відхиляє в цілому із наданням його відправнику технічного повідомлення про неприйняття до розгляду.

ДОКУМЕНТ СЕД НБУ АСКОД

Підписувач Шабан Олексій Володимирович

Сертифікат 36186A0FEAAD76B204000000150F0000F08C0000

Дійсний до:31.07.2025 10:20:41

Національний банк України

В/57-0001/141765
від 12.11.2024 18:00

2. Типи та групи повідомлень, які використовуються на рівні агент – ЦОСЕП – агент

Типи повідомлень:

- 1) Платіжні повідомлення (*pacs.004, pacs.008, pacs.009*);
- 2) Статуси оброблення (*pacs.002*);
- 3) Запити (*pain.013, camt.060, camt.056, camt.091*);
- 4) Статуси відповіді на запити (*pain.014, camt.029, camt.092*);
- 5) Звіти (*camt.053, camt.054*);
- 6) Квитанції (*camt.025*).

Групи повідомлень:

Назва групи	Повна назва	Призначення групи повідомлень
pain	Payments Initiation	Повідомлення, які використовуються для ініціювання переказу коштів клієнтом фінансової установи/фінансовою установою та для інформування фінансовою установою клієнта про поточний статус переказу (прийнятий, відхилений, очікування обробки і т.д.)
pacs	Payments Clearing and Settlement	Повідомлення, які використовуються при здійсненні переказу на рівні фінансових установ та для інформування фінансових установ про поточний статус переказу (прийнятий, відхилений, очікування обробки і т.д.)
camt	Cash Management	Повідомлення, які використовуються для обміну інформацією про стан рахунків клієнтів і фінансових установ, пов'язані із запитами про відкликання переказу, інформування про результати розгляду запитів і інші повідомлення

Перекази, які здійснюються в національній валюті на території України, знаходяться в області розгляду документу «Імплементация стандарту ISO 20022 в Україні. Кредитовий переказ на базі міжнародного стандарту ISO 20022» (далі – «Кредитовий переказ»).

Загальні вимоги до структури і складу повідомлень на рівні «агент-ЦОСЕП-агент» деталізовані у відповідних специфікаціях.

ДОКУМЕНТ СЕД НБУ АСКОД

Підписувач Шабан Олексій Володимирович

Сертифікат 36186A0FEAAD76B204000000150F0000F08C0000

Дійсний до: 31.07.2025 10:20:41

Національний банк України

В/57-0001/141765
від 12.11.2024 18:00

РОЗДІЛ 2. Кредитовий переказ з ініціативи платника на рівні агент-ЦОСЕП-агент

1.1. Платіжне повідомлення *rac.008/rac.009*

В рамках виконання платіжного повідомлення *rac.008/rac.009* на рівні агент – ЦОСЕП – агент використовуються наступні повідомлення:

Код/Оригінальна назва повідомлення	Назва повідомлення	Дія в СЕП
rac.002 /FIToFIPaymentStatusReport	Звіт про статус на рівні агентів	Відправлення звіту про статус у відповідь на <i>rac.008/rac.009</i>
rac.008 /FIToFICustomerCreditTransfer	Кредитовий переказ коштів клієнта на рівні агентів	Відправлення платіжного повідомлення агента на переказ коштів клієнта
rac.009 /FinancialInstitutionCreditTransfer	Кредитовий переказ коштів агента на рівні агентів	Відправлення платіжного повідомлення агента на переказ коштів агента
camt.054 /BankToCustomerDebitCreditNotification	Повідомлення про зарахування / списання коштів з рахунку	Відправлення учаснику СЕП підтвердження про зарахування / списання коштів з рахунку

ДОКУМЕНТ СЕД НБУ АСКОД

Підписувач Шабан Олексій Володимирович

Сертифікат 36186A0FEAAD76B204000000150F0000F08C0000

Дійсний до: 31.07.2025 10:20:41

Національний банк України

В/57-0001/141765
від 12.11.2024 18:00

1.2. Загальне призначення платіжного повідомлення *rac.008/rac.009* та пов'язаних повідомлень (*rac.002, camt.054*)

Платіжне повідомлення *rac.008* «Кредитовий переказ коштів клієнта на рівні агентів» використовується для переказу коштів клієнта на рівні агентів (безпосередніх учасників СЕП).

Платіжне повідомлення *rac.009* «Кредитовий переказ коштів агента на рівні агентів» використовується для переказу коштів агента на рівні агентів (безпосередніх учасників СЕП).

Схема визначення повідомлення, яке потрібно застосувати для переказу в кожному конкретному випадку, залежить від юридичного статусу Платника та Отримувача:

Платник	Отримувач	
	Фінансова установа	Фізична / юридична особа Державна казначейська служба України
Фінансова установа	<i>rac.009</i>	<i>rac.008</i>
Фізична / юридична особа Державна казначейська служба України	<i>rac.008</i>	<i>rac.008</i>

1) В платіжному повідомленні *rac.008* передбачена ідентифікація Платника (Debtor) і Отримувача (Creditor) тільки як фізичної / юридичної особи. Тому якщо в ролі відправника/отримувача виступає фінансова установа - банк або ASPSP, то їх слід описувати не як фінансову устанovu, а як юридичну особу. Відповідно перевірки того, чи є дана юридична особа цією самою фінансовою установою, не виконуються.

2) Водночас в платіжному повідомленні *rac.009* передбачена ідентифікація Платника (Debtor) і Отримувача (Creditor) як фінансових установ. Тому для них виконуються перевірки відповідності Платника (Debtor)/ Отримувача (Creditor) і ролей агентів у повідомленні.

Платіжне повідомлення *rac.008/rac.009* може містити як одну транзакцію (Рис.2 «Алгоритм взаємодії в процесі здійснення переказу коштів на рівні агент – ЦОСЕП – агент (платіжне повідомлення містить одну транзакцію)), так і більше ніж одну транзакцію (Рис.3 «Алгоритм взаємодії в процесі здійснення переказу коштів на рівні агент – ЦОСЕП – агент (платіжне повідомлення містить більше ніж одну транзакцію)»).

Якщо платіжне повідомлення *rac.008/rac.009* містить декілька транзакцій, то для всіх цих транзакцій Агент отримувача має бути одним і тим самим, тобто при проходженні через СЕП і далі до Агента отримувача одне платіжне повідомлення не розбивається на кілька інших.

ДОКУМЕНТ СЕД НБУ АСКОД

Підписувач Шабан Олексій Володимирович
Сертифікат 36186A0FEAAD76B204000000150F0000F08C0000
Дійсний до: 31.07.2025 10:20:41

Національний банк України

B/57-0001/141765
від 12.11.2024 18:00

Проведення трансакцій (успішних), розміщених в платіжне повідомлення, виконуються в ЦОСЕП у порядку розміщення їх в платіжному повідомленні, без сортування.

ЦОСЕП здійснює процедури приймання до виконання, послідуєного оброблення та перевідправлення коректного платіжного повідомлення *pacс.008/pacс.009* на рівні агентів. Крім того, ЦОСЕП залежно від результатів оброблення платіжного повідомлення *pacс.008/pacс.009* відправляє такий набір повідомлень:

Статус оброблення платіжного повідомлення	Результат оброблення платіжного повідомлення	Інструктуючий агент	Проінструктований агент
Прийнято ACSC	Прийнято всі трансакції з платіжного повідомлення	<i>сamt.054</i> «Повідомлення про зарахування / списання коштів з рахунку» - списання з рахунку	<i>pacс.008/pacс.009</i> з тим самим переліком трансакцій, що у вхідному <i>pacс.008/pacс.009</i> ; <i>сamt.054</i> «Повідомлення про зарахування/списання коштів з рахунку» - зарахування на рахунок
Відхилено RJCT	Платіжне повідомлення відхилено в цілому з причин, що стосуються повідомлення в цілому	<i>pacс.002</i> (відхилення)	X
Частково прийнято PART	У результаті потрансакційної перевірки частину трансакцій з платіжного повідомлення (хоча б одну) прийнято, частину відхилено	<i>pacс.002</i> (у розрізі прийнятих і відхилених трансакцій) <i>сamt.054</i> «Повідомлення про зарахування / списання коштів з рахунку» - списання з рахунку (на суму прийнятих)	<i>pacс.008/pacс.009</i> , який містить тільки прийняті трансакції з вхідного <i>pacс.008/pacс.009</i> <i>сamt.054</i> «Повідомлення про зарахування/списання коштів з рахунку» - зарахування на рахунок (на суму прийнятих)
Частково прийнято PART	У результаті потрансакційної перевірки всі трансакції з платіжного повідомлення відхилено	<i>pacс.002</i> (у розрізі відхилених трансакцій)	X

Повідомлення *pacс.002* «Звіт про статус на рівні агентів» залежно від результатів оброблення в ЦОСЕП платіжного повідомлення відображає наступні статуси оброблення *pacс.008/pacс.009*:

✓ **відхилено (RJCT)**

платіжне повідомлення відхилено в цілому (не прийнята жодна трансакція з платіжного повідомлення). Обов'язково вказується причина відхилення платіжного повідомлення;

✓ **частково прийнято (PART)**

ДОКУМЕНТ СЕД НБУ АСКОД

Підписувач Шабан Олексій Володимирович

Сертифікат 36186A0FEAAD76B204000000150F0000F08C0000

Дійсний до: 31.07.2025 10:20:41

Національний банк України

V/57-0001/141765

від 12.11.2024 18:00

якщо платіжне повідомлення містить декілька трансакцій, то у результаті потрансакційної перевірки частину трансакцій з платіжного повідомлення може бути прийнято, а частину відхилено (в тому числі, можливо, не прийнято жодної трансакції, відхилено всі). Тобто на кожному із етапів оброблення платіжного повідомлення в ЦОСЕП, можливе як успішне оброблення частини трансакцій, так і відхилення частини трансакцій з різних причин.

За такої ситуації передбачено «акумулявання» відхилених трансакцій на кожному із етапів оброблення платіжного повідомлення, для подальшої можливості включення в повідомлення *rac.002* трансакцій, що були відхилені на різних етапах оброблення платіжного повідомлення. Це пояснюється тим, що повідомлення *rac.002* відправляється Інструктуючому агенту виключно за результатами повного оброблення платіжного повідомлення (усіх трансакцій з повідомлення).

Таким чином, повідомлення *rac.002* зі статусом «*частково прийнято*», за результатами повного оброблення *rac.008/rac.009*, може містити:

- відомості про наявність успішно оброблених трансакцій і перелік трансакцій, відхилених на всіх етапах оброблення платіжного повідомлення;
- перелік відхилених трансакцій.

Для кожної відхиленої трансакції вказується причина відхилення.

Якщо на будь-якому етапі оброблення платіжного повідомлення було відправлено повідомлення *rac.002* зі статусом «*відхилення*» (RJCT), то це свідчить про відхилення платіжного повідомлення в цілому і припинення подальших етапів його оброблення в ЦОСЕП.

Якщо за результатами повного оброблення платіжного повідомлення прийнято усі трансакції (*усі трансакції з платіжного повідомлення успішно оброблені*), то ЦОСЕП не формує повідомлення *rac.002* і відповідно не відправляє його Інструктуючому агенту.

Повідомлення *rac.002* «*Звіт про статус на рівні агентів*» відправляється виключно на одне платіжне повідомлення (*rac.008/rac.009*) і носить інформаційний характер стосовно статусу оброблення платіжного повідомлення та не є підтвердженням оплати (*див. специфікацію rac.002 «Звіт про статус на рівні агентів»*).

Повідомлення *camt.054* «*Повідомлення про зарахування /списання коштів з рахунку*» використовується в ЦОСЕП для відправлення:

- Інструктуючому агенту як підтвердження про списання коштів;
- Проінструктованому агенту як підтвердження про зарахування коштів та містить інформацію у розрізі усіх успішно оброблених трансакцій з *rac.008/rac.009* (*див. Розділ 6 даного документу*).

Примітка. У разі роботи за моделлю обслуговування консолідованого кореспондентського рахунку з безпосередньою участю філій, ЦОСЕП відправляє *camt.054* «По-

ДОКУМЕНТ СЕД НБУ АСКОД

Підписувач Шабан Олексій Володимир¹⁰ч

Сертифікат 36186A0FEAAD76B204000000150F0000F08C0000

Дійсний до:31.07.2025 10:20:41

Національний банк України

В/57-0001/141765

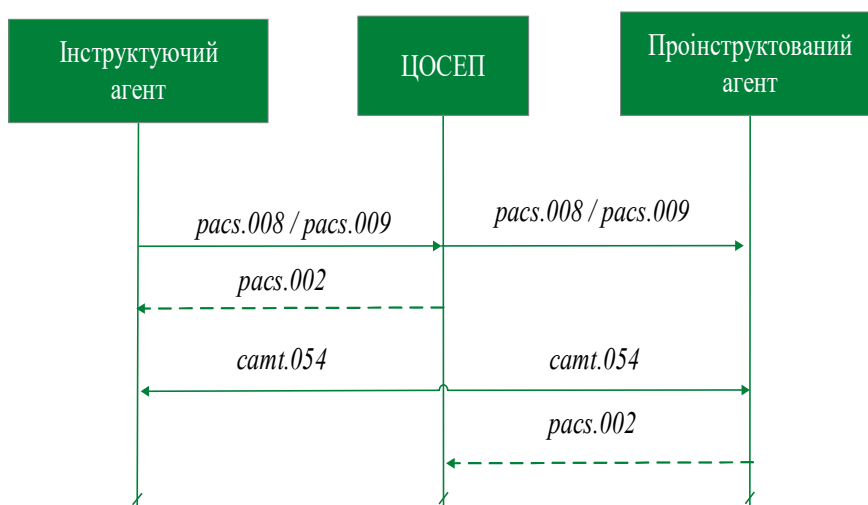
від 12.11.2024 18:00

відомлення про зарахування / списання коштів з рахунку» як Інструктуючому / Проінструктованому агенту, за чийм технічним рахунком ТРФ відображено кошти, так і головному банку – власнику консолідованого кореспондентського рахунку, за чийм ТКР відображено кошти. Детально ця тема висвітлюється у відповідних специфікаціях.

ЦОСЕП одночасно з відправленням повідомлення *camt.054* здійснює відправлення *pacs.008/pacs.009* Проінструктованому агенту. Якщо платіжне повідомлення містить декілька транзакцій і в процесі оброблення відхилена частина транзакцій з платіжного повідомлення, то *pacs.008/pacs.009*, що відправляється Проінструктованому агенту, міститиме інформацію виключно про успішні транзакції (сума і кількість транзакцій платіжного повідомлення, що відправляється Проінструктованому агенту, дорівнює сумі і кількості транзакцій повідомлення *camt.054*).

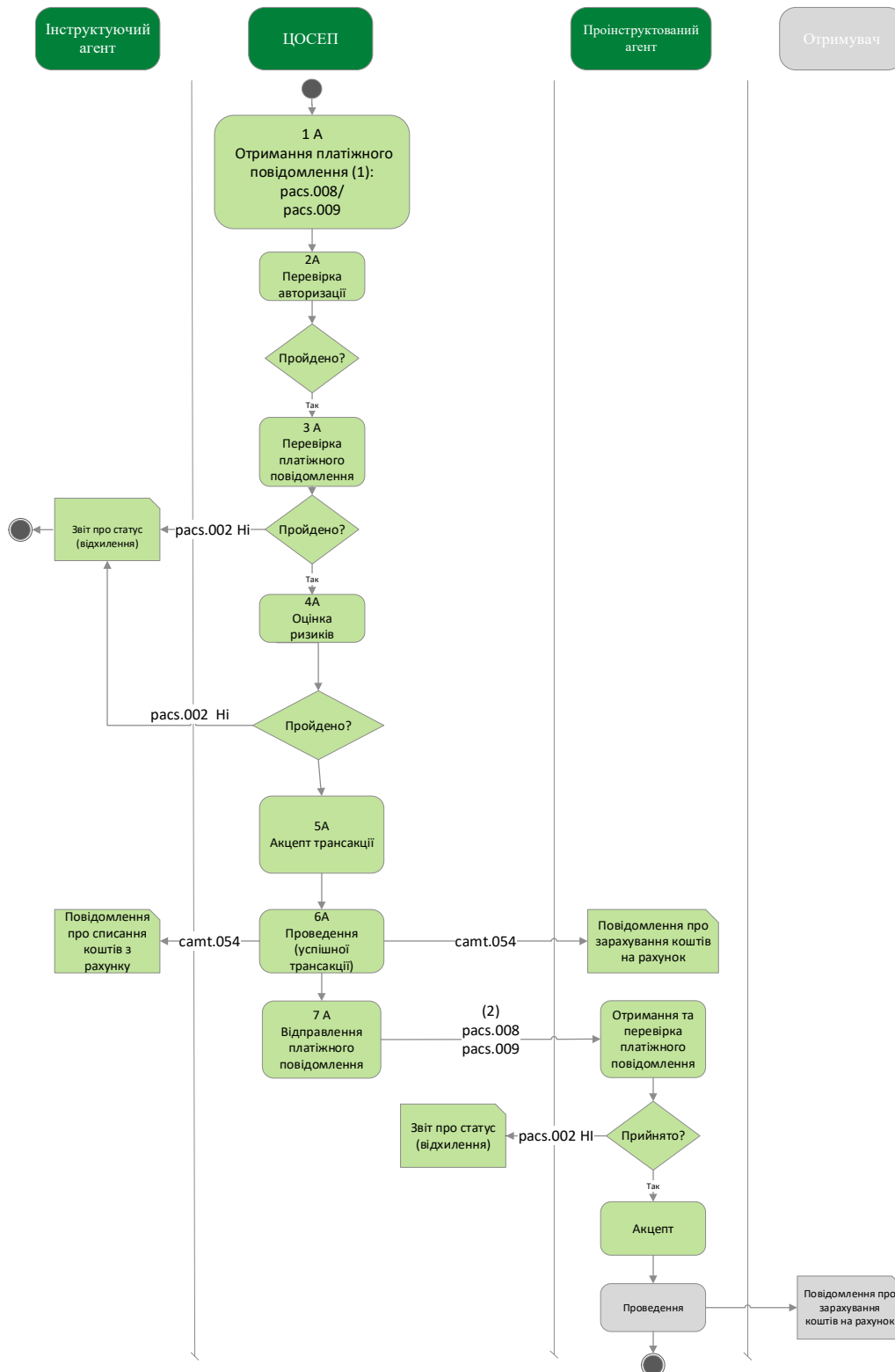
Функціональна схема здійснення обміну платіжним повідомленням *pacs.008/pacs.009* представлена на Рисунку 1.

Рисунок 1. Функціональна схема здійснення обміну платіжним повідомленням *pacs.008/pacs.009*

1.3. Виконання платіжного повідомлення расс.008/расс.009, яке містить одну транзакцію

Рисунок 2. Алгоритм взаємодії в процесі здійснення переказу коштів (платіжне повідомлення містить одну транзакцію)

1.3.1. Отримання платіжного повідомлення (1А) (расс.008/расс.009 містить одну транзакцію)

Отримавши платіжне повідомлення:

расс.008 (1) «Кредитовий переказ коштів клієнта на рівні агентів»

расс.009 (1) «Кредитовий переказ коштів агента на рівні агентів»

ЦОСЕП виконує технологічний контроль.

У разі успішного проходження валідації відбувається наступний етап *«перевірка авторизації»*.

1.3.2. Перевірка авторизації (2А) (расс.008/расс.009 містить одну транзакцію)

На етапі *«перевірки авторизації»* ЦОСЕП здійснює перевірку відповідності сторони, що надсилає платіжне повідомлення, та параметрів авторизації, заданих в профілі агенту, що зберігається в ЦОСЕП.

У разі неуспішної перевірки ЦОСЕП відхиляє платіжне повідомлення без надання його відправнику *расс.002*.

У разі успішної *«перевірки авторизації»* – виконується *«перевірка платіжного повідомлення»*.

1.3.3. Перевірка платіжного повідомлення (3А) (расс.008/расс.009 містить одну транзакцію)

ЦОСЕП здійснює *«перевірку платіжного повідомлення»*, а саме:

- ідентифікацію сторони, що отримує платіжне повідомлення, та її відповідність профілю агенту, що зберігається в ЦОСЕП;
- перевірку унікальності ідентифікаторів вхідного повідомлення;
- перевірку логічної коректності реквізитів та правил їх заповнення.

(деталізація перевірок див. у специфікаціях і додатках до них)

У разі неуспішної *«перевірки платіжного повідомлення»* - ЦОСЕП відхиляє *расс.008/расс.009* і відповідно відправляє його відправнику (Інструктуючому агенту) *расс.002 «Звіт про статус на рівні агентів»* з вказанням причини відхилення.

У разі успішної *«перевірки платіжного повідомлення»* – ЦОСЕП здійснює *«оцінку ризиків»*.

1.3.4. Оцінка ризиків (4А) (расс.008/расс.009 містить одну транзакцію)

На етапі *«оцінка ризиків»* ЦОСЕП здійснює контроль ризиків з метою подальшого оброблення та виконання платіжного повідомлення, а саме: відсутності обмежень (блокування рахунку) для виконання платіжної операції, перевірку достатньої кількості коштів на технічному рахунку *(деталізація перевірок див. у специфікаціях і додатках до них)*.

ДОКУМЕНТ СЕД НБУ АСКОД

Підписувач Шабан Олексій Володимирович

Сертифікат 36186A0FEAAD76B204000000150F0000F08C0000

Дійсний до: 31.07.2025 10:20:41

Національний банк України

В/57-0001/141765

від 12.11.2024 18:00

У разі неуспішної «оцінки ризиків» - ЦОСЕП відхиляє платіжне повідомлення і відправляє його відправнику (Інструктуючому агенту) *рас.002 «Звіт про статус на рівні агентів»* з вказанням причини відхилення.

У разі успішної «оцінки ризиків» - ЦОСЕП здійснює «Акцепт (успішної трансакції)».

1.3.5. Акцепт (успішної трансакції) (5А) (рас.008/рас.009 містить одну трансакцію)

На даному етапі ЦОСЕП виконує фінансову операцію списання коштів з технічного рахунку Інструктуючого агента та одночасно фінансову операцію зарахування коштів на технічний рахунок Проінструктованого агента і здійснює «*проведення успішної трансакції*».

1.3.6. Проведення (успішної трансакції) (6А) (рас.008/рас.009 містить одну трансакцію)

На етапі «*проведення успішної трансакції*» ЦОСЕП виконує підтвердження акцепту виконання трансакції від Інструктуючого агента до Проінструктованого агента, шляхом формування і відправлення платіжною системою *самт.054 «Повідомлення про зарахування /списання коштів з рахунку»*:

- Інструктуючому агенту про **списання** коштів з технічного рахунку
- Проінструктованому агенту про **зарахування** коштів на технічний рахунок ЦОСЕП одночасно з відправленням *самт.054* здійснює «*відправлення платіжного повідомлення*» Проінструктованому агенту.

1.3.7. Відправлення платіжного повідомлення (7А) (рас.008/рас.009 містить одну трансакцію)

На етапі «*відправлення платіжного повідомлення*» ЦОСЕП здійснює відправлення:

- *рас.008 (2) «Кредитовий переказ коштів клієнта на рівні агентів»* Проінструктованому агенту (перевідправлення *рас.008 (1)*);
або
- *рас.009 (2) «Кредитовий переказ коштів агента на рівні агентів»* Проінструктованому агенту (перевідправлення *рас.009 (1)*);

Проінструктований агент за результатами успішного оброблення *рас.008 (2)/ рас.009 (2)* не надає зворотної відповіді в ЦОСЕП щодо отриманого платіжного повідомлення.

Проінструктований агент у випадку неуспішного оброблення *рас.008 (2)/ рас.009 (2)* (виключно з технічних причин) надсилає в ЦОСЕП *рас.002 «Звіт про статус на рівні агентів»*. Проінструктований агент (за потреби із залученням ЦОСЕП) з'ясовує причини нестандартної ситуації та вживає заходів щодо її виправлення, після чого ЦОСЕП повторно здійснює відправку *рас.008 (2) / рас.009 (2)*.

ДОКУМЕНТ СЕД НБУ АСКОД

Підписувач Шабан Олексій Володимирович

Сертифікат 36186A0FEAAD76B204000000150F0000F08C0000

Дійсний до: 31.07.2025 10:20:41

Національний банк України

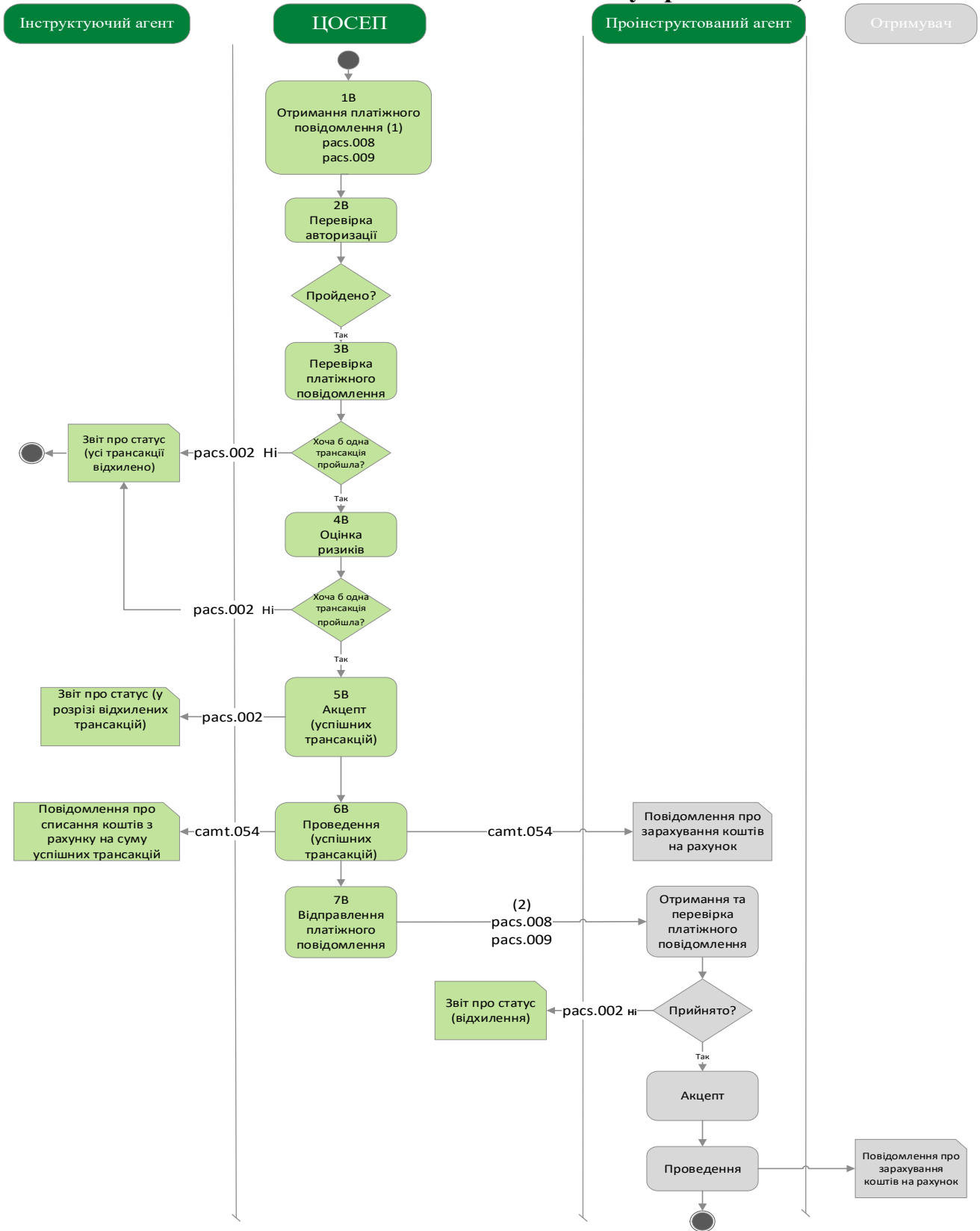

В/57-0001/141765

від 12.11.2024 18:00

1.4. Виконання платіжного повідомлення pacs.008 / pacs.009, яке містить більше ніж одну трансакцію

Рисунок 3. Алгоритм взаємодії в процесі здійснення переказу коштів (платіжне повідомлення містить більше ніж одну трансакцію)

ДОКУМЕНТ СЕД НБУ АСКОД

Підписувач Шабан Олексій Володимирович
 Сертифікат 36186A0FEAAD76B204000000150F0000F08C0000
 Дійсний до: 31.07.2025 10:20:41

Національний банк України

V/57-0001/141765
 від 12.11.2024 18:00

1.4.1. Отримання платіжного повідомлення (1В) (pacs.008/pacs.009 містить більше ніж одну трансакцію)

Опис етапу отримання платіжного повідомлення:

pacs.008 (1) «Кредитовий переказ коштів клієнта на рівні агентів»

pacs.009 (1) «Кредитовий переказ коштів агента на рівні агентів»

в ЦОСЕП відповідає опису аналогічного етапу для однієї трансакції (пункт 1.3.1 даного документу).

1.4.2. Перевірка авторизації (2В) (pacs.008/pacs.009 містить більше ніж одну трансакцію)

Опис етапу «*перевірка авторизації*» в ЦОСЕП відповідає опису аналогічного етапу для однієї трансакції (пункт 1.3.2 даного документу).

У разі успішної «перевірки авторизації» – виконується «*перевірка платіжного повідомлення*».

1.4.3. Перевірка платіжного повідомлення (3В) (pacs.008/pacs.009 містить більше ніж одну трансакцію)

ЦОСЕП здійснює «*перевірку платіжного повідомлення*» потрансакційно, а саме: перевірку логічної коректності реквізитів та правил їх заповнення у розрізі кожної окремої трансакції в платіжному повідомленні.

У разі неуспішної «*перевірки платіжного повідомлення*» (якщо в результаті потрансакційної перевірки усіх трансакцій з платіжного повідомлення не залишилося жодної трансакції, яка б підлягала обробленню) - ЦОСЕП відхиляє платіжне повідомлення і відповідно відправляє його відправнику (Інструктуючому агенту) *pacs.002 «Звіт про статус на рівні агентів»*. Якщо на етапі «*перевірка платіжного повідомлення*» був відправлений *pacs.002*, то подальші етапи оброблення платіжного повідомлення не виконуються.

У разі успішної перевірки хоча б однієї трансакції з платіжного повідомлення - ЦОСЕП здійснює «*оцінку ризиків*» для трансакцій, успішно оброблених на етапі «*перевірки платіжного повідомлення*».

1.4.4. Оцінка ризиків (4В) (pacs.008/pacs.009 містить більше ніж одну трансакцію)

На етапі «*оцінки ризиків*» ЦОСЕП здійснює потрансакційну оцінку ризиків (тих трансакцій, які на попередньому етапі були успішно оброблені), а саме: перевірку достатньої кількості коштів на технічному рахунку, відсутності обмежень (блокування технічного рахунку) тощо.

Цикл оплати відбувається у порядку фізичного слідування трансакцій в платіжному повідомленні. Якщо трансакція не пройшла «*оцінку ризиків*» по причині «недостатності» коштів, то подальше оброблення цієї трансакції не відбувається. Така трансакція

Підписувач Шабан Олексій Володимирович
Сертифікат 36186A0FEAAD76B204000000150F0000F08C0000
Дійсний до: 31.07.2025 10:20:41

B/57-0001/141765
від 12.11.2024 18:00

ЦОСЕП переходить до наступної трансакції цього ж платіжного повідомлення. Якщо хоча б на одну трансакцію з платіжного повідомлення достатньо коштів – відбувається наступний етап **«Акцепт (успішних трансакцій)» (5B)**.

Якщо на етапі «оцінки ризиків» в результаті потрансакційної оцінки ризиків неможливо здійснити подальший акцепт хоча б однієї трансакції з платіжного повідомлення – ЦОСЕП відхиляє його і відповідно відправляє Інструктуючому агенту **rac.002 «Звіт про статус на рівні агентів»**, який включає усі відхилені трансакції, у тому числі і відхилені на попередніх етапах оброблення платіжного повідомлення.

Якщо на етапі **«оцінка ризиків»** ЦОСЕП надсилає Інструктуючому агенту **rac.002**, то подальші етапи оброблення платіжного повідомлення в СЕП не виконуються.

1.4.5. Акцепт (успішних трансакцій) (5B) (rac.008/rac.009 містить більше ніж одну трансакцію)

На даному етапі ЦОСЕП виконує проведення успішних трансакцій (які пройшли перевірки на попередніх етапах оброблення платіжного повідомлення) за технічними рахунками, а саме: фінансові операції списання коштів з технічного рахунку Інструктуючого агента та одночасно фінансові операції зарахування коштів на технічний рахунок Проінструктованого агента.

Крім того, якщо в процесі оброблення платіжного повідомлення були трансакції, які не можуть бути проведені за технічними рахунками з різних причин, то на даному етапі ЦОСЕП формує та відправляє Інструктуючому агенту **rac.002 «Звіт про статус на рівні агентів» (частково прийняті)** у розрізі успішно проведених та відхилених (не проведених) трансакцій з вказанням причин відхилення у розрізі відхилених трансакцій.

Після виконання акцепту успішних трансакцій, ЦОСЕП здійснює **«проведення успішних трансакцій»**.

1.4.6. Проведення успішних трансакцій (6B) (rac.008/rac.009 містить більше ніж одну трансакцію)

На даному етапі ЦОСЕП виконує підтвердження акцепту та виконання успішних трансакцій від Інструктуючого агента до Проінструктованого агента, шляхом формування і відправлення платіжною системою **camt.054 «Повідомлення про зарахування /списання коштів з рахунку»**:

- Інструктуючому агенту про **списання** коштів з технічного рахунку;
- Проінструктованому агенту про **зарахування** коштів на технічний рахунок

ЦОСЕП одночасно з відправленням **camt.054** здійснює **«відправлення платіжного повідомлення»** Проінструктованому агенту.

ДОКУМЕНТ СЕД НБУ АСКОД

Підписувач Шабан Олексій Володимирович

Сертифікат 36186A0FEAAD76B204000000150F0000F08C0000

Дійсний до:31.07.2025 10:20:41

Національний банк України

В/57-0001/141765

від 12.11.2024 18:00

1.4.7. Відправлення платіжного повідомлення (7В) (racs.008/racs.009 містить більше ніж одну транзакцію)

На етапі «*відправлення платіжного повідомлення*» ЦОСЕП здійснює відправлення Проінструктованому агенту:

- *racs.008 (2) «Кредитовий переказ коштів клієнта на рівні агентів»* (відправлення тільки прийнятих транзакцій з *racs.008 (1)*);
або
- *racs.009 (2) «Кредитовий переказ коштів агента на рівні агентів»* (відправлення тільки прийнятих транзакцій з *racs.009 (1)*);

Подальші дії відповідають опису аналогічного етапу для однієї транзакції (*пункт 1.3.8 даного документу*).

ДОКУМЕНТ СЕД НБУ АСКОД

Підписувач Шабан Олексій Володимирович

Сертифікат 36186A0FEAAD76B204000000150F0000F08C0000

Дійсний до: 31.07.2025 10:20:41

Національний банк України

В/57-0001/141765
від 12.11.2024 18:00

РОЗДІЛ 3. Повернення коштів

1.1. Платіжне повідомлення pacs.004

В рамках виконання повернення коштів на рівні агент – ЦОСЕП – агент використовуються наступні повідомлення:

Код	Оригінальна назва повідомлення	Назва повідомлення	Дія в СЕП
pacs.002	FItoFIPaymentStatusReport	Звіт про статус на рівні агентів	Відправлення звіту про статус у відповідь на <i>pacs.004</i>
pacs.004	PaymentReturn	Повернення коштів	Перевідправлення (відправленого агентом) платіжного повідомлення щодо повернення коштів
camt.054	BankToCustomerDebitCreditNotification	Повідомлення про зарахування / списання коштів з рахунку	Відправлення учасникам СЕП підтвердження про зарахування / списання коштів з рахунку

1.2. Загальне призначення платіжного повідомлення pacs.004 та пов'язаних повідомлень (pacs.002, camt.054)

Платіжне повідомлення *pacs.004* «Повернення коштів» використовується для повернення коштів на рівні агентів. *pacs.004* формується виключно для повернення коштів за трансакціями, які надійшли у повідомленні *pacs.008/pacs.009* (при умові попереднього успішного оброблення цих платіжних повідомлень в ЦОСЕП), та обов'язково містить посилання на *pacs.008, pacs.009*, за платіжними операціями з якого повертаються кошти.

Строк, протягом якого може бути відправлено *pacs.004* на *pacs.008/pacs.009*, має бути визначений в документах НБУ щодо здійснення безготівкових розрахунків у відповідності до міжнародного стандарту ISO 20022 (далі – документ НБУ) і **вимірюватися в календарних днях**. В програмному забезпеченні ЦОСЕП має бути передбачено можливість зміни зазначеного строку відповідно до можливих змін в документі НБУ, шляхом налаштування відповідного параметру в ЦОСЕП.

При поверненні коштів (в *pacs.004*), ролі всіх учасників у ланцюгу повернення коштів змінюються на протилежні до платіжного повідомлення (*pacs.008/pacs.009*), кошти за трансакціями з якого повертаються. *Наприклад*: Платник стає Отримувачем; Агент платника стає Агентом отримувача; Інструктуючий агент стає Проінструктованим агентом; Проінструктований агент стає Інструктуючим агентом; Агент отримувача стає Агентом платника.

Pacs.004 може містити як одну, так і декілька трансакцій (тобто частину трансакцій з *pacs.008/pacs.009*). Якщо *pacs.004* містить декілька трансакцій, то це можуть бути трансакції, які належать виключно одному *pacs.008 / pacs.009*. Якщо *pacs.004* містить

ДОКУМЕНТ СЕД НБУ АСКОД

Підписувач Шабан Олексій Володимирович
Сертифікат 36186A0FEAAD76B204000000150F0000F08C0000
Дійсний до: 31.07.2025 10:20:41

Національний банк України

B/57-0001/141765
від 12.11.2024 18:00

декілька транзакції з різних *pacс.008* / *pacс.009*, то такий *pacс.004* відхиляється і подальше оброблення його в ЦОСЕП не відбувається.

Рacс.004 підлягає обробленню в цілому. На відміну від *pacс.008/pacс.009* (де дозволено приймання частини транзакцій з повідомлення та відхилення іншої частини транзакцій з цього самого повідомлення), в *pacс.004* одночасне приймання одних і відхилення інших транзакцій з повідомлення заборонено. У зв'язку з цим, якщо хоча б одна транзакція з *pacс.004* не може бути оброблена (з однієї або різних причин), то такий *pacс.004* відхиляється в цілому з направленням Інструктуючому агенту повідомлення *pacс.002* «Звіт про статус на рівні агентів» з зазначенням відповідної причини відхилення. Проте діагностика причини відхилення в *pacс.002* може повідомляти як про відхилення повідомлення в цілому з причин, що стосуються всього повідомлення в цілому, так і про відхилення в результаті потранзакційних перевірок з вказанням причини відхилення для кожної транзакції окремо.

ЦОСЕП здійснює процедури приймання до виконання та послідуєчого оброблення *pacс.004* і залежно від результатів відправляє такий набір повідомлень:

Статус оброблення платіжного повідомлення	Результат оброблення платіжного повідомлення	Інструктуючий агент	Проінструктований агент
Прийнято ACSC	Прийнято всі транзакції з платіжного повідомлення	<i>сamt.054</i> «Повідомлення про зарахування / списання коштів з рахунку» - списання з рахунку	<i>pacс.004</i> з тим самим переліком транзакцій, що у вхідному <i>pacс.004</i> <i>сamt.054</i> «Повідомлення про зарахування/списання коштів з рахунку» - зарахування на рахунок
Відхилено RJCT	Повідомлення відхилено в цілому з причин, що стосуються повідомлення в цілому	<i>pacс.002</i> (відхилення в цілому, без переліку транзакцій)	X
Частково прийнято PART	У результаті потранзакційної перевірки частину транзакцій повідомлення (хоча б одну) відхилено. Як наслідок, відхилені й решта транзакцій повідомлення	<i>pacс.002</i> (з переліком всіх транзакцій, оскільки вони всі відхилені)	X

ДОКУМЕНТ СЕД НБУ АСКОД

Підписувач Шабан Олексій Володимирович
Сертифікат 36186A0FEAAD76B204000000150F0000F08C0000
Дійсний до: 31.07.2025 10:20:41

Національний банк України

В/57-0001/141765
від 12.11.2024 18:00

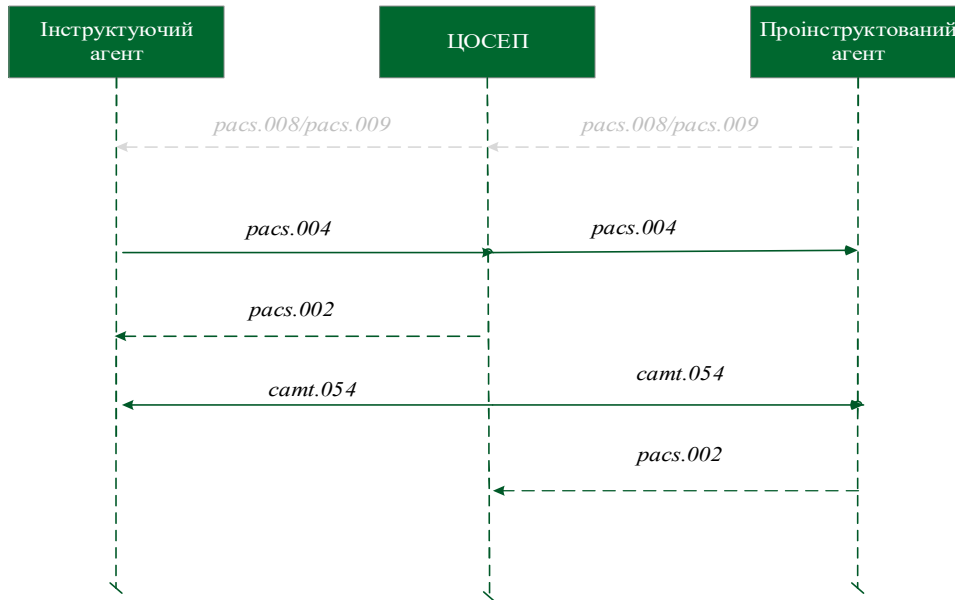
Повідомлення *camt.054* «Повідомлення про зарахування /списання коштів з рахунку» використовується в ЦОСЕП для відправлення:

- Інструкуючому агенту підтвердження **про списання** коштів
- Проінструктованому агенту підтвердження **про зарахування** коштів та містить інформацію у розрізі усіх успішно оброблених трансакцій з *raci.004* (див. Розділ 6 даного документу).

ЦОСЕП одночасно з відправленням повідомлення *camt.054* здійснює відправлення *raci.004* Проінструктованому агенту. Сума і кількість трансакцій в *raci.004* дорівнює сумі і кількості трансакцій повідомлення *camt.054*.

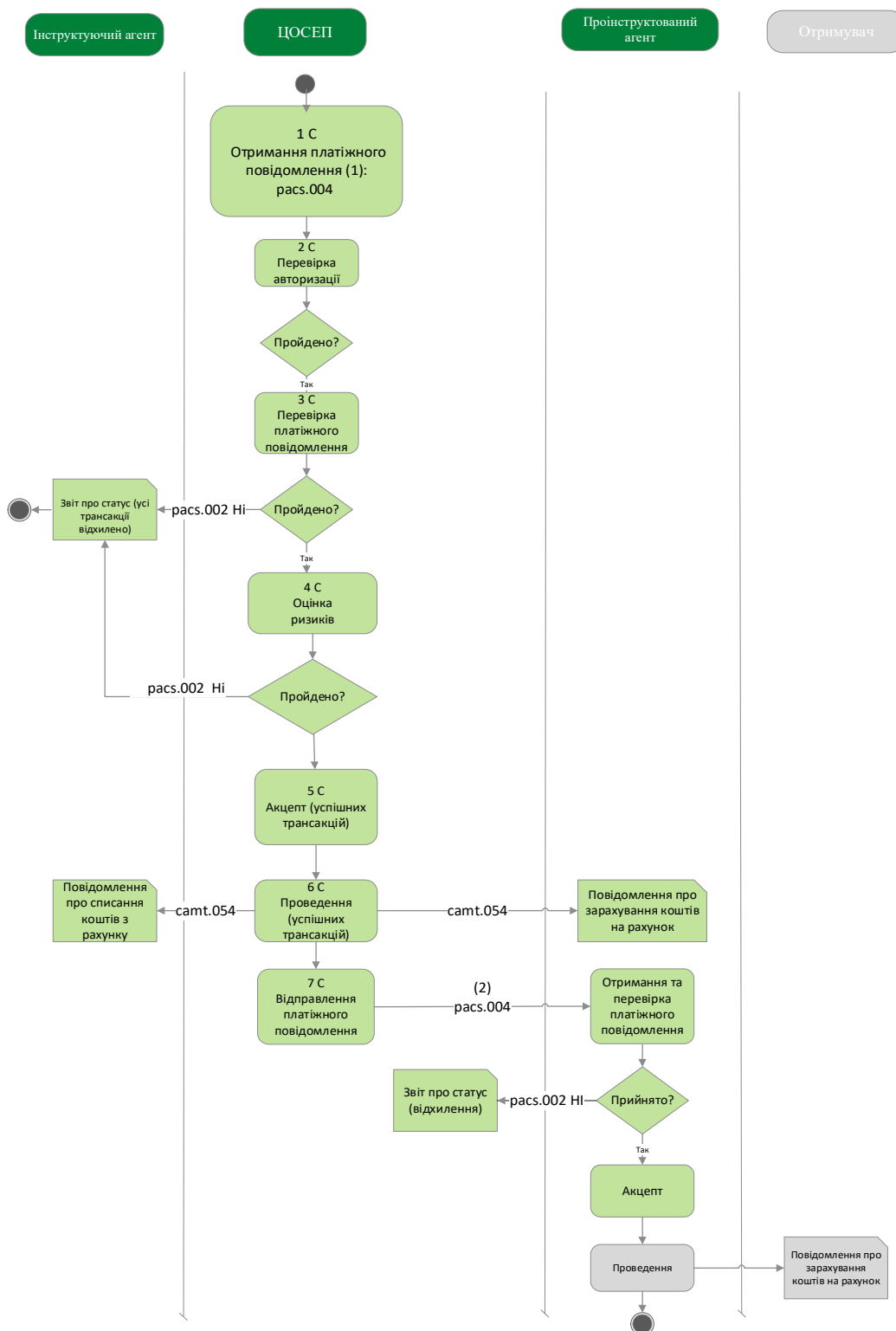
Функціональна схема обміну платіжним повідомленням *raci.004* представлена на Рисунок 4.

Рисунок 4. Функціональна схема здійснення обміну платіжним повідомленням *raci.004*

1.3. Виконання повернення коштів (расс.004)

Рисунок 5. Алгоритм взаємодії в процесі виконання повернення коштів

ДОКУМЕНТ СЕД НБУ АСКОД

Підписувач Шабан Олексій Володимирович

Сертифікат 36186A0FEAAD76B204000000150F0000F08C0000

Дійсний до: 31.07.2025 10:20:41

Національний банк України

V/57-0001/141765

від 12.11.2024 18:00

1.3.1. Отримання платіжного повідомлення (1С)

Отримавши платіжне повідомлення:

rac.s.004 (1) «Повернення коштів» (може містити як одну, так і більше ніж одну транзакцію), ЦОСЕП виконує технологічний контроль.

У разі успішного проходження валідації відбувається наступний етап **«перевірка авторизації»**.

1.3.2. Перевірка авторизації (2С)

На етапі **«перевірки авторизації»** ЦОСЕП здійснює перевірку відповідності сторони, що надсилає платіжне повідомлення, та параметрів авторизації, заданих в профілі агенту, що зберігається в ЦОСЕП.

У разі неуспішної перевірки ЦОСЕП відхиляє платіжне повідомлення без надання його відправнику ***rac.s.002***.

У разі успішної **«перевірки авторизації»** – виконується **«перевірка платіжного повідомлення»**.

1.3.3. Перевірка платіжного повідомлення (3С)

ЦОСЕП здійснює **«перевірку платіжного повідомлення»**, а саме:

- ідентифікацію сторони, що отримує платіжне повідомлення, та її відповідність профілю агенту, що зберігається в ЦОСЕП;
- перевірку унікальності ідентифікаторів вхідного повідомлення;
- перевірку логічної коректності реквізитів та правил їх заповнення, в розрізі кожної окремої транзакції з платіжного повідомлення.
- перевірку наявного платіжного повідомлення ***rac.s.008/ rac.s.009*** (в якому надходили до отримувача кошти, що повертаються):
 - ✓ відповідність ідентифікаторів платіжного повідомлення та транзакцій, кошти за якими підлягають поверненню;
 - ✓ відповідність учасників обміну в платіжному повідомленні (кошти за транзакціями з якого повертаються) на рівні агент-ЦОСЕП-агент;
 - ✓ відповідність суми повернення;
 - ✓ дотримання строку повернення.

ЦОСЕП перевіряє, що транзакції, кошти за якими повертаються, мають статус **«проведено через СЕП»** (з метою запобігання подвійному поверненню) (*деталізація перевірок див. у специфікаціях і додатках до них*).

Якщо ***rac.s.004*** містить декілька транзакцій, то на етапі **«перевірки платіжного повідомлення»** додатково відбувається перевірка належності транзакцій виключно до одного ***rac.s.008*** або ***rac.s.009*** (тобто ***rac.s.004*** не може містити транзакції з різних ***rac.s.008*** або ***rac.s.009***).

ДОКУМЕНТ СЕД НБУ АСКОД

Підписувач Шабан Олексій Володимирович

Сертифікат 36186A0FEAAD76B204000000150F0000F08C0000

Дійсний до: 31.07.2025 10:20:41

Національний банк України

В/57-0001/141765
від 12.11.2024 18:00

У разі неуспішної перевірки хоча б однієї трансакції з ***pacs.004*** – ЦОСЕП відхиляє платіжне повідомлення і відправляє агенту ***pacs.002*** «Звіт про статус на рівні агентів» з зазначенням причин відхилення у розрізі трансакцій. У ***pacs.002*** зазначаються всі трансакції з відхиленого ***pacs.004***, при цьому:

- для кожної з трансакцій, які викликали відхилення повідомлення, вказується відповідна причина відхилення;
- для кожної з решти трансакцій зазначається причина відхилення «оскільки містилася в одному повідомленні з відхиленими трансакціями».

У разі успішної перевірки усіх трансакцій - ЦОСЕП здійснює «оцінку ризиків».

1.3.4. Оцінка ризиків (4С)

ЦОСЕП здійснює контроль «оцінки ризиків» з метою подальшого оброблення та виконання платіжного повідомлення, а саме: перевірку достатньої кількості коштів на технічному рахунку, відсутності обмежень (блокування технічного рахунку) тощо (*деталізація перевірок див. у специфікаціях і додатках до них*).

Якщо ***pacs.004*** містить декілька трансакцій, то на етапі «оцінки ризиків» визначається достатність коштів для усіх трансакцій з платіжного повідомлення, оскільки потрансакційна оплата в ***pacs.004*** заборонена.

У разі неуспішної оцінки ризиків (недостатньо коштів хоча б на одну трансакцію з платіжного повідомлення) – ЦОСЕП відхиляє ***pacs.004*** і відправляє Інструктуючому агенту ***pacs.002*** «Звіт про статус на рівні агентів» з вказанням причин відхилення.

У разі успішної оцінки ризиків ЦОСЕП здійснює «Акцепт (успішних трансакцій)».

Починаючи з цього моменту всі трансакції з цього ***pacs.004*** вважаються «успішними».

1.3.5. Акцепт (успішних трансакцій) (5С)

На даному етапі ЦОСЕП виконує фінансову операцію списання коштів з технічного рахунку Інструктуючого агента та одночасно фінансову операцію зарахування коштів на технічний рахунок Проінструктованого агента.

ЦОСЕП присвоює всім трансакціям цього ***pacs.004***, що містяться в БД ЦОСЕП, статус «повернуто» (з метою запобігання в подальшому подвійному поверненню коштів).

Після виконання акцепту ЦОСЕП здійснює «проведення (успішних трансакцій)».

ДОКУМЕНТ СЕД НБУ АСКОД

Підписувач Шабан Олексій Володимирович

Сертифікат 36186A0FEAAD76B204000000150F0000F08C0000

Дійсний до: 31.07.2025 10:20:41

Національний банк України

В/57-0001/141765
від 12.11.2024 18:00

1.3.6. Проведення (успішних трансакцій) (6С)

На етапі «*проведення (успішних трансакцій)*» ЦОСЕП виконує підтвердження акцепту виконання успішних трансакцій від Інструктуючого агента до Проінструктованого агента, шляхом формування і відправлення платіжною системою *camt.054 «Повідомлення про зарахування /списання коштів з рахунку»*:

- Інструктуючому агенту про **списання** коштів з технічного рахунку
 - Проінструктованому агенту про **зарахування** коштів на технічний рахунок
- ЦОСЕП одночасно з відправленням *camt.054* здійснює «*відправлення платіжного повідомлення*» Проінструктованому агенту.

1.3.7. Відправлення платіжного повідомлення (7С)

На етапі «*відправлення платіжного повідомлення*» ЦОСЕП здійснює відправлення Проінструктованому агенту:

- *рас.004 (2) «Повернення коштів» (перевідправлення рас.004 (1))*.

Проінструктований агент за результатами успішного оброблення *рас.004 (2)* не надає зворотної відповіді в ЦОСЕП щодо отриманого платіжного повідомлення.

Проінструктований агент у випадку неуспішного оброблення *рас.004 (2)* (виключно з технічних причин) надсилає в ЦОСЕП *рас.002 «Звіт про статус на рівні агентів»*. Проінструктований агент (за потреби із залученням ЦОСЕП) з'ясовує причини нестандартної ситуації та вживає заходів щодо її виправлення, після чого ЦОСЕП повторно здійснює відправку *рас.004*.

ДОКУМЕНТ СЕД НБУ АСКОД

Підписувач Шабан Олексій Володимирович

Сертифікат 36186A0FEAAD76B204000000150F0000F08C0000

Дійсний до: 31.07.2025 10:20:41

Національний банк України

В/57-0001/141765
від 12.11.2024 18:00

РОЗДІЛ 4. Запит на здійснення платіжної операції платником з ініціативи отримувача на рівні агент-ЦОСЕП-агент

1.1. Повідомлення при запиті отримувача на здійснення платіжної операції платником (rain.013, rain.014)

В рамках виконання запиту на здійснення переказу на рівні агент – ЦОСЕП – агент використовуються наступні повідомлення:

Код/Оригінальна назва повідомлення	Назва повідомлення	Дія в СЕП
rain.013 /CreditorPaymentActivationRequest	Запит на здійснення платіжної операції	Перевідправлення (відправленого отримувачем) запиту на здійснення платіжної операції
rain.014 /CreditorPaymentActivationRequest StatusReport	Звіт про статус запиту на здійснення платіжної операції	Перевідправлення (відправленого платником/агентом) звіту про статус запиту на здійснення платіжної операції
camt.025 /Receipt	Квитанція	Формується в ЦОСЕП при відхиленні одного вхідного неплатіжного повідомлення з вказанням причини відхилення (у тому випадку, коли для зазначеного типу повідомлення відсутнє спеціалізоване повідомлення-відповідь)

1.2. Загальне призначення повідомлень при запиті отримувача на здійснення платіжної операції платником (rain.013, rain.014)

В даному документі розглядається повідомлення **rain.013 «Запит на здійснення платіжної операції»**, яке направляється Агентом отримувача через ЦОСЕП та адресується Агенту платника, як запит на здійснення ним або його клієнтом платіжної операції.

Повідомлення **rain.013 «Запит на здійснення платіжної операції»** - це виключно інформаційний запит на оплату, який не призводить до виконання фінансових операцій під час його проходження через СЕП.

Повідомлення **rain.014 «Звіт про статус запиту на здійснення платіжної операції»** використовується для інформування Отримувача (через Агента отримувача) про негативний статус запиту на здійснення платіжної операції (тобто на **rain.013**) та є опційним (необов'язковим) повідомленням.

Посередник/ЦОСЕП, отримавши від Агента отримувача **rain.013 «Запит на здійснення платіжної операції»**, повинен:

- **при неуспішному обробленні** – відправити Агенту отримувача негативну відповідь (відхилення), сформувавши **rain.014 «Звіт про статус запиту на здійснення платіжної операції»**;
- **при успішному обробленні** – перенаправити повідомлення Агенту платника безпосередньо або через інших Посередників.

ДОКУМЕНТ СЕД НБУ АСКОД

Підписувач Шабан Олексій Володимирович
Сертифікат 36186A0FEAAD76B204000000150F0000F08C0000
Дійсний до: 31.07.2025 10:20:41

Національний банк України

V/57-0001/141765
від 12.11.2024 18:00

Посередник/ЦОСЕП, отримавши від Агента платника *rain.014* «Звіт про статус запиту на здійснення платіжної операції», повинен:

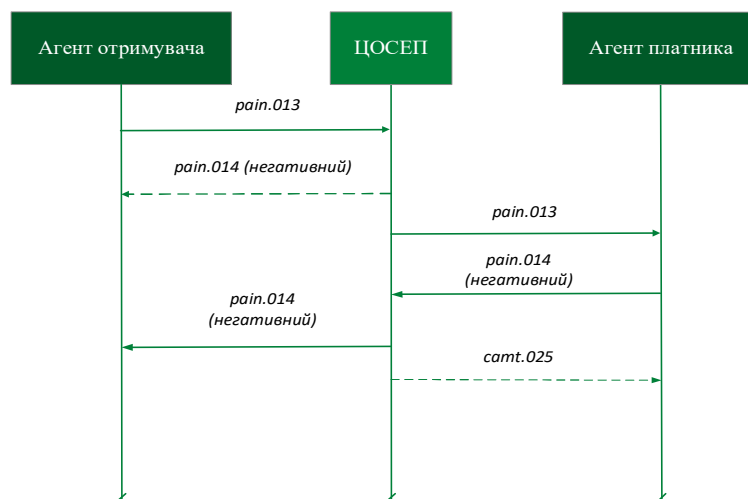
- **при неуспішному обробленні** – відправити Агенту платника повідомлення про неуспішне оброблення, сформувавши *camt.025* «Квитанція»;
- **при успішному обробленні** – перенаправити повідомлення Агенту отримувача безпосередньо або через інших Посередників.

Повідомлення *rain.013* може містити інформацію як по одній, так і по декільком транзакціям.

Повідомлення *rain.013* та *rain.014* є пов'язаними повідомленнями, однак ЦОСЕП виконує перенаправлення даних повідомлень між агентами без аналізу приналежності *rain.014* до *rain.013* (ЦОСЕП не перевіряє ідентифікатор повідомлення, на яке є посилання в звіті про статус запиту на здійснення платіжної операції (посилання на *rain.013*)).

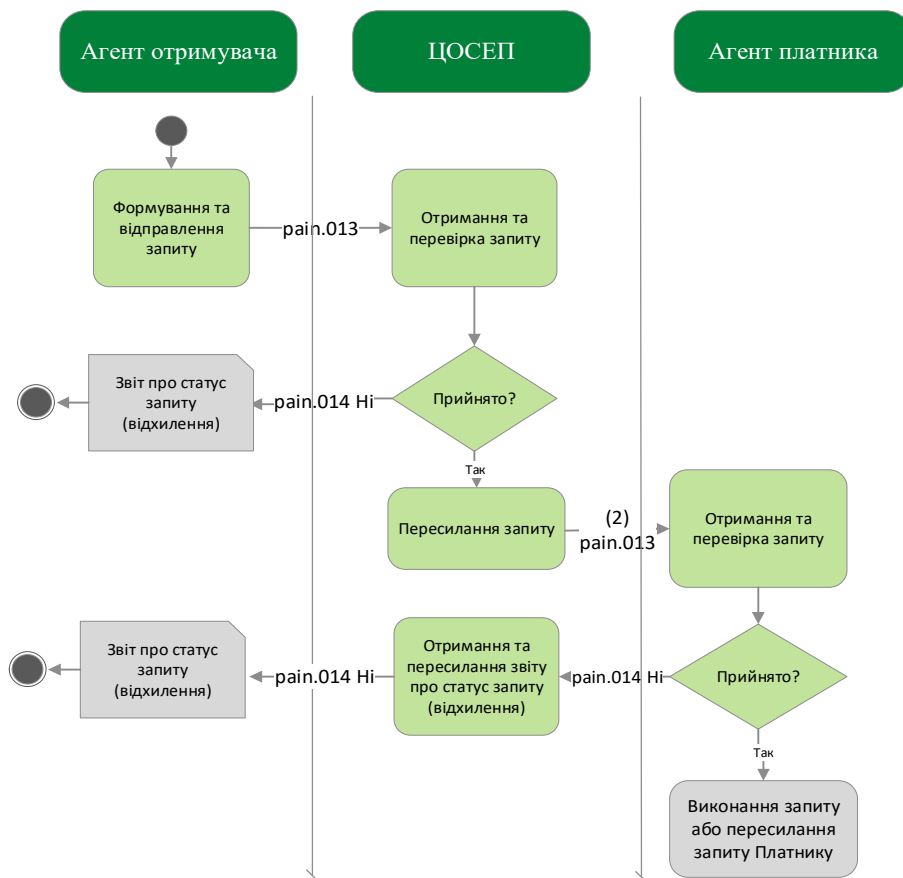
Функціональна схема процесу ініціювання запиту на здійснення платіжної операції (*rain.013* – негативний сценарій) представлена на рисунку 6.

Рисунок 6. Функціональна схема обміну повідомленням *rain.013* – негативний сценарій

1.3. Виконання обміну запитом на здійснення платіжної операції (rain.013, rain.014)

Рисунок 7. Алгоритм взаємодії в процесі виконання обміну запитом *rain.013*

1.3.1. Отримання та перевірка запиту (rain.013)

При отриманні повідомлення *rain.013 (1)*, ЦОСЕП виконує технологічний контроль.

ЦОСЕП здійснює перевірку відповідності сторони, що надсилає *rain.013*, та параметрів авторизації, заданих в профілі агента, що зберігається в ЦОСЕП (деталізація перевірок див. в специфікаціях). У разі неуспішної перевірки ЦОСЕП відхиляє *rain.013* без надання його відправнику *rain.014*.

ЦОСЕП здійснює перевірку унікальності ідентифікаторів вхідного повідомлення, логічної коректності реквізитів та правил їх заповнення (деталізація перевірок описується в специфікаціях до повідомлень і додатках до них).

У разі неуспішної перевірки логічної коректності – ЦОСЕП відхиляє повідомлення в цілому і відповідно надає його відправнику повідомлення *rain.014* зі статусом «відхилення».

У разі успішної «перевірки запиту» – ЦОСЕП виконує «пересилання запиту».

1.3.2. Пересилання запиту (*rain.013*)

На етапі «пересилання запиту», ЦОСЕП здійснює перевідправлення *rain.013 (2)* Агенту платника безпосередньо або через іншого Посередника.

Агент платника/Посередник за результатами успішного оброблення *rain.013 (2)* не надає зворотної відповіді в ЦОСЕП щодо отримання ним повідомлення та здійснює подальше його оброблення/пересилання.

Агент платника/Посередник за результатами неуспішного оброблення *rain.013 (2)* (з технічних проблем або в разі неможливості переслати далі за призначенням), надсилає в ЦОСЕП *rain.014 (відхилення)* з обов'язковим вказанням причини відхилення.

ЦОСЕП/Агент платника/Посередник, у випадку отримання *rain.014 (1) (відхилення)*, здійснює пересилання *rain.014 (2)* Агенту отримувача безпосередньо або через Посередника (відправнику повідомлення *rain.013*) при умові попереднього виконання необхідних перевірок *rain.014* на стороні ЦОСЕП (умови перевірок аналогічні до опису пункту 1.3.3. даного розділу).

1.3.3. Отримання та пересилання (*rain.014*)

При отриманні повідомлення *rain.014* ЦОСЕП виконує технологічний контроль.

ЦОСЕП здійснює перевірку відповідності сторони, що надсилає *rain.014*, та параметрів авторизації, заданих в профілі агента, що зберігається в ЦОСЕП. У разі неуспішної перевірки ЦОСЕП відхиляє *rain.014* без надання її відправнику *camt.025*.

ЦОСЕП здійснює перевірку унікальності ідентифікаторів вхідного повідомлення, логічної коректності реквізитів та правил їх заповнення для отриманого *rain.014* (деталізація перевірок описується в специфікаціях до повідомлень і додатках до них).

У разі неуспішної перевірки - ЦОСЕП відхиляє повідомлення в цілому і відповідно надає його відправнику повідомлення *camt.025* «Квитанція» з зазначенням причини відхилення.

У випадку успішної перевірки повідомлення *rain.014*, ЦОСЕП здійснює пересилання *rain.014 (2)* Агенту платника/Посереднику.

ДОКУМЕНТ СЕД НБУ АСКОД

Підписувач Шабан Олексій Володимирович

Сертифікат 36186A0FEAAD76B204000000150F0000F08C0000

Дійсний до: 31.07.2025 10:20:41

Національний банк України

В/57-0001/141765

від 12.11.2024 18:00

РОЗДІЛ 5. Запит на відкликання платіжної інструкції/повернення коштів за трансакцією

1.1. Запит camt.056

Код/Оригінальна назва повідомлення	Назва повідомлення	Дія в СЕП
camt.056 /FIToFIPaymentCancellationRequest	Запит на відкликання на рівні агентів	Перевідправлення (відправленого агентом) запиту <i>Оскільки СЕП є безвідкличною системою, то на рівні «Агент-ЦОСЕП-Агент» відкликання платіжної інструкції не здійснюється, відповідно camt.056 використовується для запиту на повернення коштів за раніше успішно виконаною помилковою або неправомірною трансакцією</i>
camt.029 /ResolutionOfInvestigation	Звіт щодо статусу розслідування	Перевідправлення (відправленого агентом) звіту щодо статусу запиту <i>Дане повідомлення задіяне в кількох інструментах, тому варто врахувати, що описана дія в даному документі вказана для пояснення використання в інструменті «Кредитового переказу»</i>
camt.025 / Receipt	Квитанція	Формується в ЦОСЕП при відхиленні одного вхідного неплатіжного повідомлення з вказанням причини відхилення (у тому випадку, коли для зазначеного типу повідомлення відсутнє спеціалізоване повідомлення-відповідь)

1.2. Загальне призначення повідомлення camt.056 та пов'язаного повідомлення camt.029

Повідомлення *camt.056* «Запит на відкликання на рівні агентів» використовується на рівні Агент-ЦОСЕП-Агент для запиту щодо повернення коштів за виконаною помилковою трансакцією із платіжного повідомлення *pac.008/pac.009*, що раніше було успішно оброблене в ЦОСЕП.

Повідомлення *camt.056* формується і відправляється **Стороною, яка направляє повідомлення** (Assigner) (безпосереднім учасником СЕП, який був відправником (Instructing Agent) платіжного повідомлення *pac.008/pac.009*, та адресується **Уповноваженій стороні-отримувачу повідомлення** (Assignee) (безпосередньому учаснику СЕП, який був отримувачем (Instructed Agent) цього *pac.008/pac.009*).

ДОКУМЕНТ СЕД НБУ АСКОД

Підписувач Шабан Олексій Володимир ^{30ч}
Сертифікат 36186A0FEAAD76B204000000150F0000F08C0000
Дійсний до: 31.07.2025 10:20:41

Національний банк України

В/57-0001/141765
від 12.11.2024 18:00

Повідомлення *camt.056* містить реквізити платіжного повідомлення (детальні дані щодо *pacs.008/pacs.009*, кошти за трансакціями з якого запитуються до повернення), а також причину, з якої виникла потреба у поверненні.

Повідомлення *camt.056* може містити як усі трансакції з *pacs.008/pacs.009* (якщо, кошти мають повертатися за всіма трансакціями з цього повідомлення), так і частину трансакцій (якщо запитуються повернення коштів не за всіма трансакціями з повідомлення). Не допускається уміщення в *camt.056* трансакцій з різних *pacs.008/pacs.009*.

Повідомлення *camt.056* не пов'язане з рухом коштів. Дане повідомлення має виключно інформаційний характер з метою направлення запиту на повернення коштів та подальшої можливості здійснення повернення коштів Платнику.

У відповідь на повідомлення *camt.056* направляється:

- повідомлення *camt.029* «*Звіт щодо статусу розслідування*», що свідчить про негативну відповідь (отримувач не погоджується на повернення коштів за однією/кількома/усіма трансакціями, вказаними в *camt.056*);
- повідомлення *pacs.004* «*Повернення коштів*» (з кодом причини повернення FOCR), що є поверненням коштів за однією/кількома/усіма трансакціями, вказаними в *camt.056*, а отже, свідчить або про успішне виконання запиту на повернення коштів за вказаними трансакціями до їх зарахування на рахунок отримувача, або про повернення коштів отримувачем.
- допускається направлення у відповідь на одне *camt.056* кілька повідомлень, як повідомлення *pacs.004*, так і *camt.029*, оскільки:
 - по-перше, на частину трансакцій, вказаних у *camt.056*, може бути надана згода на повернення коштів, а на іншу частину трансакцій, запитаних у даному *camt.056*, послідувати відмова;
 - по-друге, трансакції, зазначені в *camt.056*, можуть мати різних отримувачів, а отже, отримувачі можуть приймати рішення за ними в різний час.

Примітка. Крім використання повідомлення *pacs.004*, кошти можна повертати також повідомленням *pacs.008/pacs.009*. Проте в цьому разі окремих спеціальних реквізитів для посилення на *camt.056* або на первинне повідомлення *pacs.008/pacs.009* та/або його трансакції не передбачено.

Повідомлення *camt.029* є негативною відповіддю на *camt.056* і свідченням того, що отримувач не погоджується на повернення коштів за трансакціями з *pacs.008/pacs.009*, зазначеними в *camt.056*.

Повідомлення *camt.029* «*Звіт щодо статусу розслідування*» формується і відправляється **Стороною, яка направляє повідомлення** (Assigner) (безпосереднім учасником СЕП), та адресується **Уповноваженій стороні-отримувачу повідомлення** (Assignee) (безпосередньому учаснику СЕП) у відповідь на повідомлення *camt.056*.

Повідомлення *camt.029* не пов'язане з рухом коштів. Дане повідомлення має виключно інформаційний характер з метою направлення відмови щодо повернення коштів

ДОКУМЕНТ СЕД НБУ АСКОД

Підписувач Шабан Олексій Володимир^{31ч}
Сертифікат 36186A0FEAAD76B204000000150F0000F08C0000
Дійсний до:31.07.2025 10:20:41

Національний банк України

В/57-0001/141765
від 12.11.2024 18:00

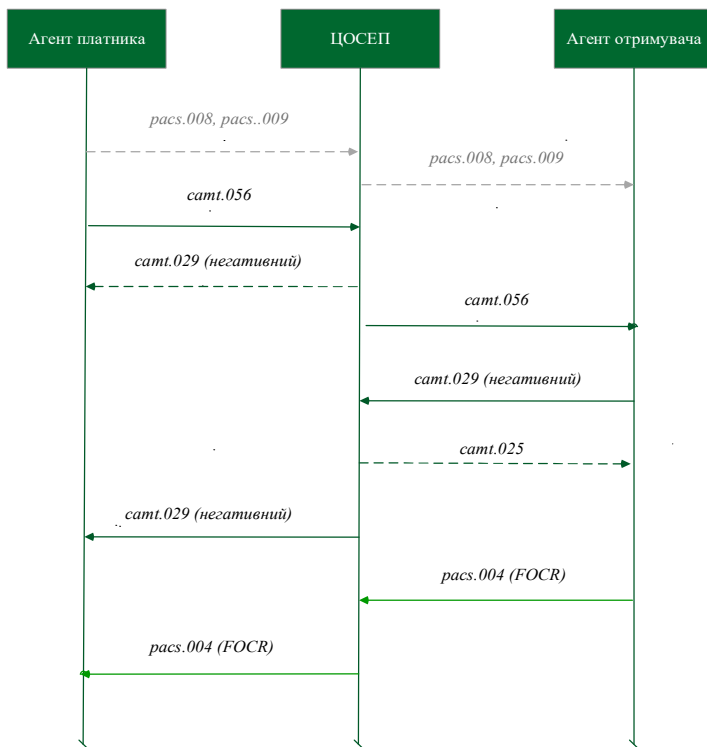
у відповідь на **camt.056**, та офіційно підтверджує, що подальше повернення коштів Платнику не здійснюється.

Строк, протягом якого може бути відправлене повідомлення:

- **camt.056** на платіжне повідомлення **pacs.008/pacs.009**
- **camt.029** на повідомлення **camt.056**

визначається в документах НБУ щодо імплементації міжнародного стандарту ISO20022 і вимірюється в календарних днях. В програмному забезпеченні ЦОСЕП має бути забезпечено можливість зміни зазначеного строку шляхом налаштування відповідного параметру в ЦОСЕП.

Рисунок 8. Функціональна схема обміну повідомленнями в процесі запиту *camt.056*

ДОКУМЕНТ СЕД НБУ АСКОД

Підписувач Шабан Олексій Володимирович

Сертифікат 36186A0FEAAD76B204000000150F0000F08C0000

Дійсний до: 31.07.2025 10:20:41

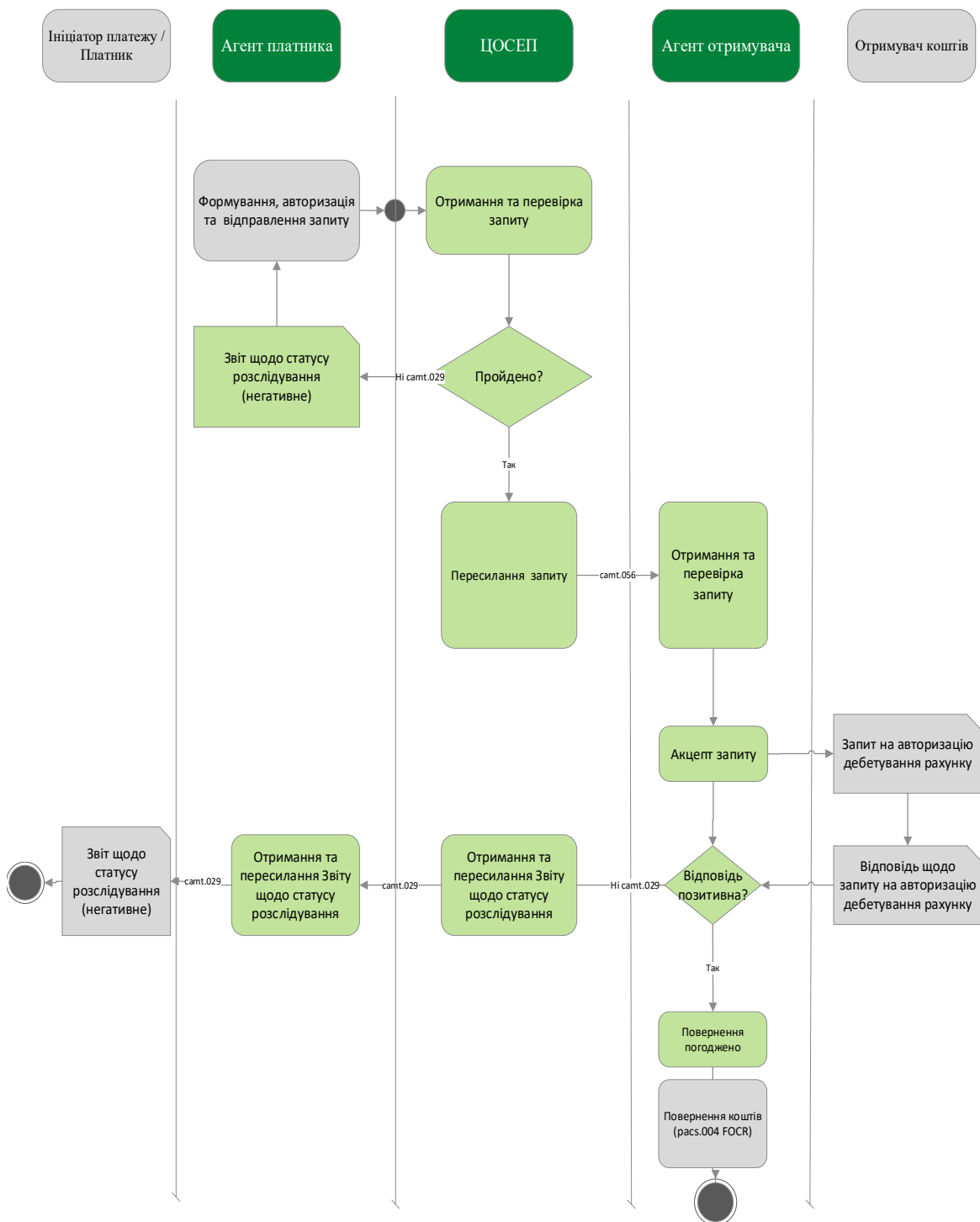
Національний банк України

В/57-0001/141765
від 12.11.2024 18:00

1.3. Виконання обміну запитом (camt.056) та відповіді на нього (camt.029)

Рисунок 9. Алгоритм взаємодії в процесі виконання обміну запитом camt.056

Примітка. Детальний алгоритм дій і задіяних повідомлень Агента отримувача, залежно від того чи зараховано кошти на рахунок клієнта, описано в Кредитовому переказі.

1.3.1. Отримання та перевірка запиту (camt.056)

При отриманні повідомлення **camt.056 (1) «Запит на відкликання на рівні агентів»**, ЦОСЕП виконує технологічний контроль.

ЦОСЕП здійснює перевірку відповідності сторони, що надсилає **camt.056**, та параметрів авторизації, заданих в профілі агента, що зберігається в ЦОСЕП. У разі неуспішної перевірки ЦОСЕП відхиляє **camt.056** без надання його відправнику **camt.029**.

ЦОСЕП здійснює перевірку унікальності ідентифікаторів вхідного повідомлення, логічної коректності реквізитів та правил їх заповнення (*деталізація перевірок описується в специфікаціях до повідомлень і додатках до них*). Крім того, ЦОСЕП перевіряє, чи були трансакції з платіжного повідомлення попередньо успішно оброблені в СЕП, і що повернення коштів за цими трансакціями не відбувалося. Також ЦОСЕП виконує контроль «суми запиту» (співставлення суми кожної окремої трансакції, що вказана в запиті, яка повинна відповідати сумі тієї ж трансакції в **rac.008/rac.009**).

У разі неуспішної перевірки повідомлення - ЦОСЕП відхиляє повідомлення в цілому (незалежно від кількості включених до нього трансакцій) і відповідно надає його відправнику (Assigner) повідомлення **camt.029 «Звіт щодо статусу розслідування» (відхилення)** з зазначенням причини відхилення.

Таким чином, у випадку отримання стороною (Assigner) **camt.029 «Звіт щодо статусу розслідування» (відхилення)**, розуміється, що подальше оброблення **camt.056** в ЦОСЕП не виконується.

У випадку НЕ отримання стороною (Assigner) **camt.029**, розуміється, що в ЦОСЕП виконується подальше оброблення **camt.056**.

У разі успішної перевірки **camt.056** – виконується «пересилання запиту на відкликання».

1.3.2. Пересилання запиту (camt.056)

ЦОСЕП здійснює пересилання **camt.056 (2) «Запит на відкликання на рівні агентів»** Уповноваженій стороні - отримувачу запиту на відкликання (Assignee).

1.3.3. Отримання та оброблення «Звіту про статус розслідування» (camt.029)

При отриманні повідомлення **camt.029 «Звіт щодо статусу розслідування»**, ЦОСЕП виконує технологічний контроль.

ЦОСЕП здійснює перевірку відповідності сторони, що надсилає **camt.029**, та параметрів авторизації, заданих в профілі агента, що зберігається в ЦОСЕП. У разі неуспішної перевірки ЦОСЕП відхиляє **camt.029** без надання її відправнику **camt.025**.

ЦОСЕП здійснює перевірку унікальності ідентифікаторів вхідного повідомлення, логічної коректності реквізитів та правил їх заповнення (*деталізація перевірок описується в специфікаціях до повідомлень і додатках до них*).

ДОКУМЕНТ СЕД НБУ АСКОД

Підписувач Шабан Олексій Володимирович 34ч

Сертифікат 36186A0FEAAD76B204000000150F0000F08C0000

Дійсний до: 31.07.2025 10:20:41

Національний банк України

В/57-0001/141765
від 12.11.2024 18:00

У разі неуспішної перевірки - ЦОСЕП відхиляє повідомлення в цілому і відповідно надає його відправнику (Assignee) повідомлення **camt.025 «Квитанція»** з зазначенням причини відхилення.

У випадку успішної перевірки повідомлення **camt.029**, ЦОСЕП здійснює пересилання **camt.029 (2)** Уповноваженій стороні-отримувачу повідомлення (Assignee).

ДОКУМЕНТ СЕД НБУ АСКОД

Підписувач Шабан Олексій Володимирович

Сертифікат 36186A0FEAAD76B204000000150F0000F08C0000

Дійсний до:31.07.2025 10:20:41

Національний банк України

V/57-0001/141765

від 12.11.2024 18:00

РОЗДІЛ 6. Звіти та статуси

1.1. Звіти та статуси camt.060, camt.053, camt.054

Код/Оригінальна назва повідомлення	Назва повідомлення	Дія в СЕП
camt.053 /BankToCustomerStatement	Виписка за рахунком (SEPTo BankStatement)	Відправлення безпосередньому учаснику СЕП виписки за рахунком <i>Виписка направляється учаснику СЕП відповідно до встановленого регламенту.</i>
camt.054 /BankToCustomerDebitCreditNotification	Повідомлення про зарахування / списання коштів з рахунку (SEP ToCustomerDebitCreditNotification)	Відправлення безпосередньому учаснику СЕП підтвердження про зарахування / списання коштів з рахунку
camt.060 /AccountReportingRequest	Запит на створення виписки за рахунком або повідомлення про зарахування / списання коштів з рахунку (SEP AccountReportingRequest)	Відправлення безпосереднім учасником СЕП запиту щодо надання інформації про стан його рахунку у вигляді Виписки за рахунком (<i>camt.053</i>) або Повідомлення про зарахування / списання коштів з рахунку (<i>camt.054</i>) <i>ЦОСЕП на отриманий camt.060 надає виключно дублікат camt.053 / camt.054</i>
camt.025 / Receipt	Квитанція	Формується в ЦОСЕП при відхиленні одного вхідного неплатіжного повідомлення з вказанням причини відхилення (у тому випадку, коли для зазначеного типу повідомлення відсутнє спеціалізоване повідомлення-відповідь)

1.2. Загальне призначення звітів та статусів camt.060, camt.053, camt.054

Повідомлення *camt.053* «**Виписка за рахунком**» використовується для інформування безпосередніх учасників СЕП про всі операції за технічним рахунком за певний період часу та про баланс рахунку станом на певний час. Повідомлення *camt.053* надсилається учасникам СЕП відповідно до встановленого регламенту за певний період часу.

Повідомлення *camt.054* «**Повідомлення про зарахування / списання коштів з рахунку**» направляється за результатом оброблення платіжного повідомлення *racs.008/ racs.009/ racs.004* на рівні «агент – ЦОСЕП - агент» для відправлення Інструктуючому агенту/Проінструктованому агенту підтвердження про списання/зарахування коштів з рахунку (у розрізі успішно проведених трансакцій).

Оскільки ініціювати проведення трансакцій по технічних рахунках можуть як філія, так і головний банк, то необхідно враховувати особливості взаємодії між ними та

ДОКУМЕНТ СЕД НБУ АСКОД

Підписувач Шабан Олексій Володимир ³⁶ч
Сертифікат 36186A0FEAAD76B204000000150F0000F08C0000
Дійсний до:31.07.2025 10:20:41

Національний банк України

B/57-0001/141765
від 12.11.2024 18:00

ЦОСЕП в частині надання повідомлення *camt.054* у разі роботи в СЕП за моделлю обслуговування консолідованого кореспондентського рахунку з безпосередньою участю філій.

Якщо повідомлення *camt.054* відправляється на платіжне повідомлення, яке отримано від філії (безпосередній учасник СЕП), то *camt.054* надсилається додатково і головному банку, якому належить дана філія.

Якщо повідомлення *camt.054* відправляється на платіжне повідомлення, одержувачем якого є філія (безпосередній учасник СЕП), то *camt.054* надсилається додатково і головному банку, якому належить дана філія.

Зокрема, якщо обмін платіжним повідомленням здійснюється між філіями одного й того самого головного банку – безпосередніми учасниками СЕП, то головний банк отримує два повідомлення *camt.054* про це платіжне повідомлення: одне з них про списання, друге про зарахування суми на консолідований технічний рахунок банку.

Повідомлення *camt.060* «*Запит на створення випуски за рахунком та/або повідомлення про зарахування/списання коштів з рахунку*» використовується учасниками СЕП для запиту інформації в ЦОСЕП щодо стану рахунку у вигляді дублікату повідомлення «*Випуска за рахунком*» (*camt.053*) або «*Повідомлення про зарахування/ списання коштів з рахунку*» (*camt.054*). Таким чином, ЦОСЕП може тільки отримувати повідомлення *camt.060*. У відповідь на отримане повідомлення *camt.060* ЦОСЕП формує та відправляє дублікат *camt.053* або *camt.054*, який було сформовано і відправлено на даного учасника раніше. ЦОСЕП не надає можливості отримати зазначені повідомлення про стан рахунку на довільний момент або за довільний період, за які штатне формування повідомлень *camt.053* / *camt.054* не виконувалося.

Загальні вимоги до реквізитного складу структури повідомлень *camt.053*, *camt.054*, *camt.060*, що формуються та направляються/отримуються ЦОСЕП на рівні агент - ЦОСЕП – агент, відрізняються від структури повідомлень *camt.053*, *camt.054*, *camt.060* на рівні клієнт-агент та агент-агент.

ДОКУМЕНТ СЕД НБУ АСКОД

Підписувач Шабан Олексій Володимирович

Сертифікат 36186A0FEAAD76B204000000150F0000F08C0000

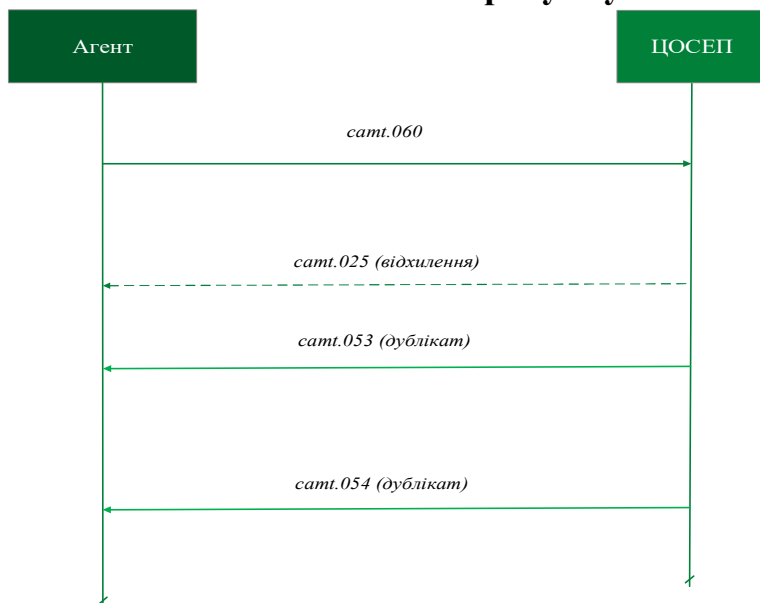
Дійсний до: 31.07.2025 10:20:41

Національний банк України

В/57-0001/141765
від 12.11.2024 18:00

Рисунок 10. Функціональна схема процесу ініціювання «Запиту на створення звіту та/або виписки за рахунком та/або повідомлення про зарахування / списання коштів з рахунку»

ЦОСЕП, отримавши *camt.060* «*Запит на створення виписки за рахунком або повідомлення про зарахування / списання коштів з рахунку*», аналізує зміст реквізиту «Ідентифікатора запитуваного імені повідомлення» (Requested Message Name Identification).

Залежно від вказаного учасником ідентифікатора, ЦОСЕП формує та відправляє учаснику запиту дублікати наступних повідомлень:

- *camt.053* «*Виписка за рахунком*»
- *camt.054* «*Повідомлення про зарахування / списання коштів з рахунку*».

ЦОСЕП приймає запит на повторне відправлення зазначених повідомлень тільки від того безпосереднього учасника СЕП, для якого це повідомлення було сформовано і відправлено раніше.

У разі неуспішної перевірки *camt.060* - ЦОСЕП відхиляє повідомлення і надає його відправнику повідомлення *camt.025* «*Квитанція*» з зазначенням причини відхилення.

ДОКУМЕНТ СЕД НБУ АСКОД

Підписувач Шабан Олексій Володимирович
Сертифікат 36186A0FEAAD76B204000000150F0000F08C0000
Дійсний до: 31.07.2025 10:20:41

Національний банк України

В/57-0001/141765
від 12.11.2024 18:00

РОЗДІЛ 7. Кредитовий переказ за операціями з цінними паперами («Оплата проти поставки / Поставка проти оплати»)

1.1. Ініціювання платіжної інструкції за ЦП (DVP) camt.091

Код/Оригінальна назва повідомлення	Назва повідомлення	Дія в СЕП
camt.091 / Cash Settlement Initiation Request	Запит на ініціювання платіжної інструкції за ЦП	Перевідправлення (відправленого Депозитарієм) запиту на ініціювання платіжної інструкції за ЦП
camt.092 / Cash Settlement Initiation Status Advice	Звіт про статус запиту на ініціювання платіжної інструкції за ЦП	Формування/Перевідправлення (відправленого агентом) звіту про статус запиту на ініціювання платіжної інструкції за ЦП
camt.025 / Receipt	Квитанція	Формується в ЦОСЕП при відхиленні одного вхідного неплатіжного повідомлення з вказанням причини відхилення (у тому випадку, коли для зазначеного типу повідомлення відсутнє спеціалізоване повідомлення-відповідь)

1.2. Загальне призначення повідомлення з ініціювання платіжної інструкції за ЦП (DVP) camt.091 та пов'язаного повідомлення camt.092

Повідомлення *camt.091* «*Запит на ініціювання платіжної інструкції за ЦП*» завжди формується і направляється Депозитарієм через СЕП (та, можливо, задіяних Агентів-посередників) до Платника з метою формування останнім самостійно або обслуговуючим його банком (Агентом платника) платіжного повідомлення на переказ коштів за ЦП (DVP).

Повідомлення *camt.091* містить реквізити платіжної інструкції, які мають бути вказані в *pacs.008/pacs.009* за ЦП (DVP), та низку інших реквізитів для належного зіставлення операції з цінними паперами та оплати за неї.

Повідомлення *camt.092* «*Звіт про статус запиту на ініціювання платіжної інструкції за ЦП*» може бути сформовано і направлено до Депозитарію:

- ✓ Платником, у разі відмови від здійснення подальшої оплати за ЦП (DVP). В такому разі повідомлення направляється через Агента платника (та, можливо, задіяних Агентів-посередників) та через ЦОСЕП до Депозитарію, який формував відповідний запит на ініціювання платіжної інструкції за ЦП;

ДОКУМЕНТ СЕД НБУ АСКОД

Підписувач Шабан Олексій Володимир³⁹
Сертифікат 36186A0FEAAD76B204000000150F0000F08C0000
Дійсний до: 31.07.2025 10:20:41

Національний банк України

B/57-0001/141765
від 12.11.2024 18:00

- ✓ ЦОСЕП у разі неможливості оброблення вхідного **camt.091**. В такому разі, повідомлення направляється від ЦОСЕП до Депозитарію, який формував відповідний запит на ініціювання платіжної інструкції за ЦП;
- ✓ Агентом платника у разі неможливості оброблення вхідного **camt.091**. В такому разі повідомлення направляється від Агента платника (та, можливо, задіяних Агентів-посередників) через ЦОСЕП до Депозитарію, який формував відповідний запит на ініціювання платіжної інструкції за ЦП.

СЕП перенаправляє **camt.092** тільки як надання негативної відповіді на повідомлення **camt.091**. У разі позитивного рішення, Платник/Агент платника сформує **pacs.008/pacs.009** на переказ коштів за ЦП (DVP) .

Схема визначення повідомлення **pacs.008** або **pacs.009**, яким здійснювати оплату за ЦП (DVP), залежить від юридичного статусу Платника та Отримувача та є аналогічною п.1.2 Розділу 2 даного документу.

Виконання **pacs.008/pacs.009** на переказ коштів за ЦП (DVP) на рівні агент – ЦОСЕП – агент здійснюється відповідно до п.1.3 Розділу 2 даного документу із врахуванням наступних особливостей:

- ✓ кожна транзакція за ЦП вміщується в окреме повідомлення **pacs.008** або **pacs.009**;
- ✓ формування повідомлень **camt.056** та **pacs.004** з метою повернення / запиту на повернення коштів клієнта/Агента за операціями з ЦП (DVP) заборонено;
- ✓ ЦОСЕП виконує перевірку **pacs.008** або **pacs.009** з урахуванням додаткових перевірок, що застосовуються до платежів за ЦП, зокрема звіряє реквізити **pacs.008/pacs.009** з реквізитами **camt.091**, що були надані Депозитарієм;
- ✓ СЕП після виконання інструкції на переказ коштів направляє повідомлення про зарахування коштів на технічний рахунок Проінструктованого агента (**camt.054**) до Депозитарію. Тобто СЕП здійснює відправлення повідомлення **camt.054** відразу після успішного оброблення **pacs.008/pacs.009**, одночасно з направленням **camt.054** відповідним учасникам СЕП;
- ✓ безвідносно до моделі обслуговування консолідованого кореспондентського рахунку, за якою працюють учасники переказу коштів за ЦП, ЦОСЕП завжди направляє Депозитарію один екземпляр **camt.054**.

Згідно з 3 моделлю обслуговування консолідованого кореспондентського рахунку, взаємодію з СЕП забезпечує головний банк (який виконує роль Інструктуючого агента). Тому СЕП надсилає запит на виконання платежу **camt.091** до Головного банку, а Головний банк перенаправляє його на відповідну філію - Агента платника.

ДОКУМЕНТ СЕД НБУ АСКОД

Підписувач Шабан Олексій Володимир^{40ч}
Сертифікат 36186A0FEAAD76B204000000150F0000F08C0000
Дійсний до:31.07.2025 10:20:41

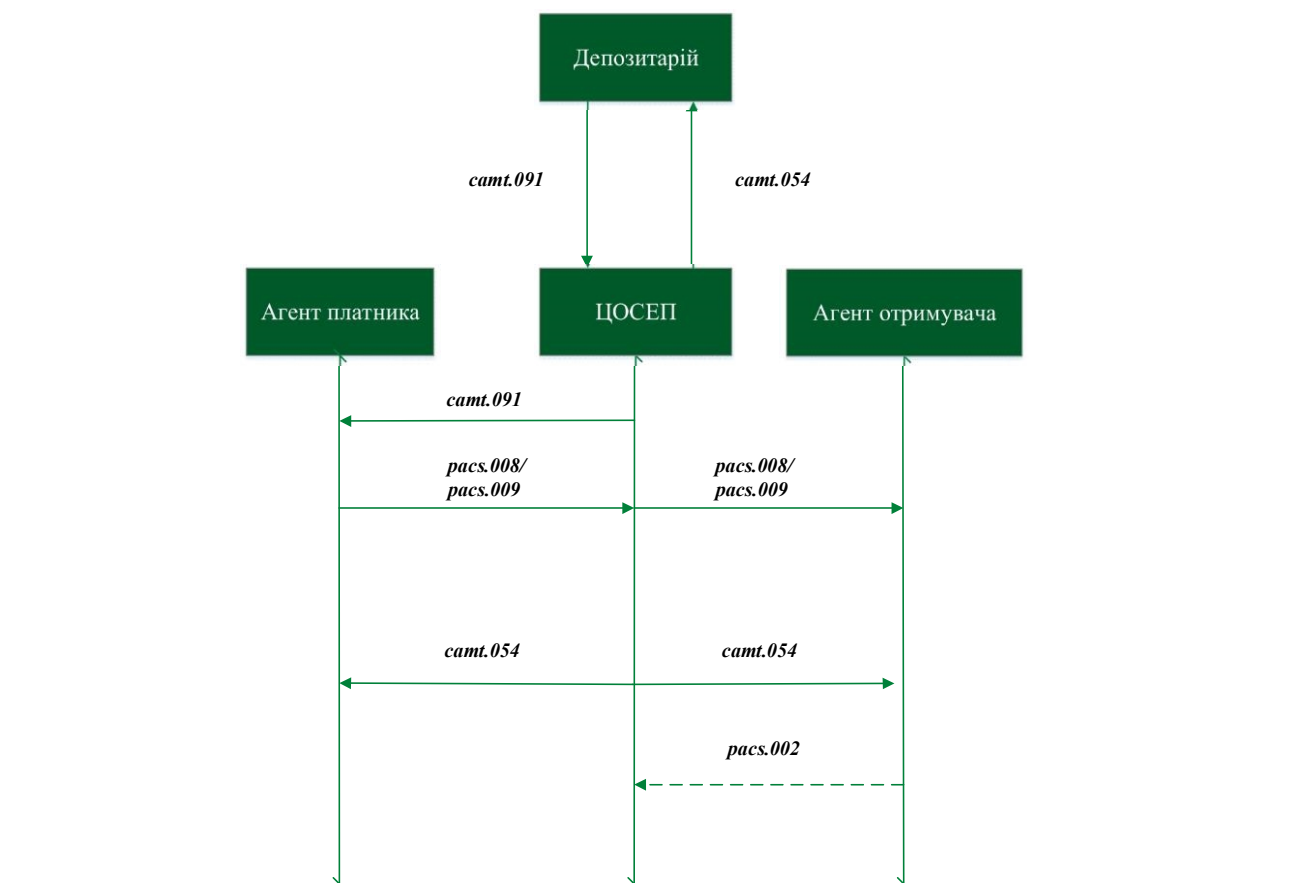
Національний банк України

В/57-0001/141765
від 12.11.2024 18:00

У разі якщо рахунки Платника та Отримувача обслуговуються одним агентом, то цей агент у повідомленні *pacs.008/pacs.009* є одночасно і Інструктуючим, і Проінструктованим агентом. Відповідно СЕП відображає суму транзакції в оборотах за його технічним рахунком, при цьому величина технічного рахунку не змінюється.

**Рисунок 11. Функціональна схема процесу обміну повідомленням
Запит на ініціювання платіжної інструкції за ЦП (camt.091)
– позитивний сценарій**

ДОКУМЕНТ СЕД НБУ АСКОД

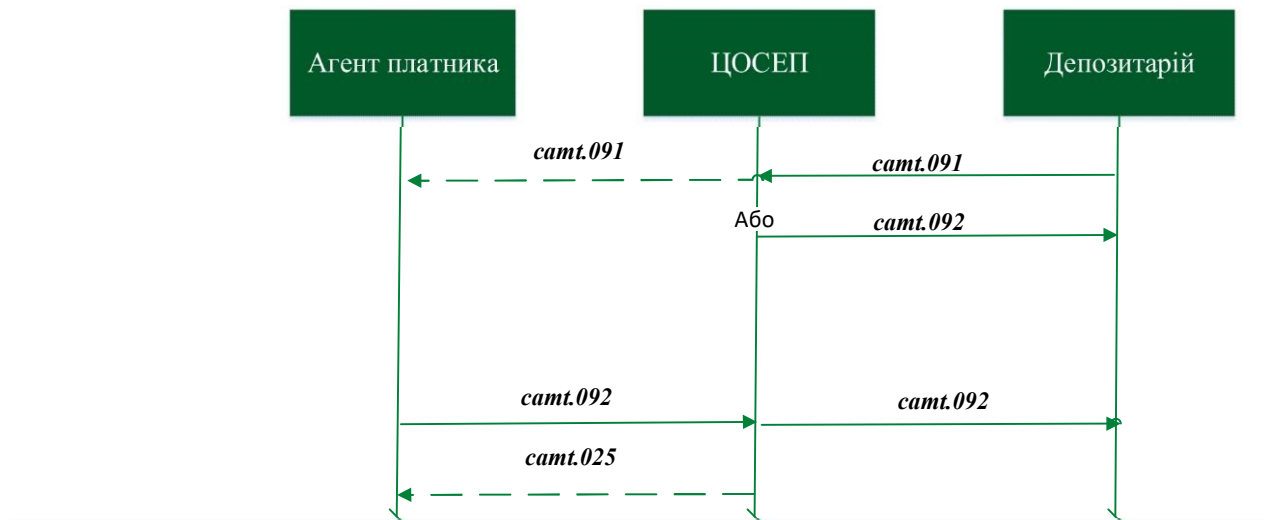
Підписувач Шабан Олексій Володимир
Сертифікат 36186A0FEAAD76B204000000150F0000F08C0000
Дійсний до: 31.07.2025 10:20:41

Національний банк України

B/57-0001/141765
від 12.11.2024 18:00

Рисунок 12. Функціональна схема процесу обміну повідомленням Запит на ініціювання платіжної інструкції за ЦП (camt.091) – негативний сценарій

1.3. Виконання запиту на ініціювання платіжної інструкції за ЦП (DVP) (camt.091, camt.092)

ДОКУМЕНТ СЕД НБУ АСКОД

Підписувач Шабан Олексій Володимирович

Сертифікат 36186A0FEAAD76B204000000150F0000F08C0000

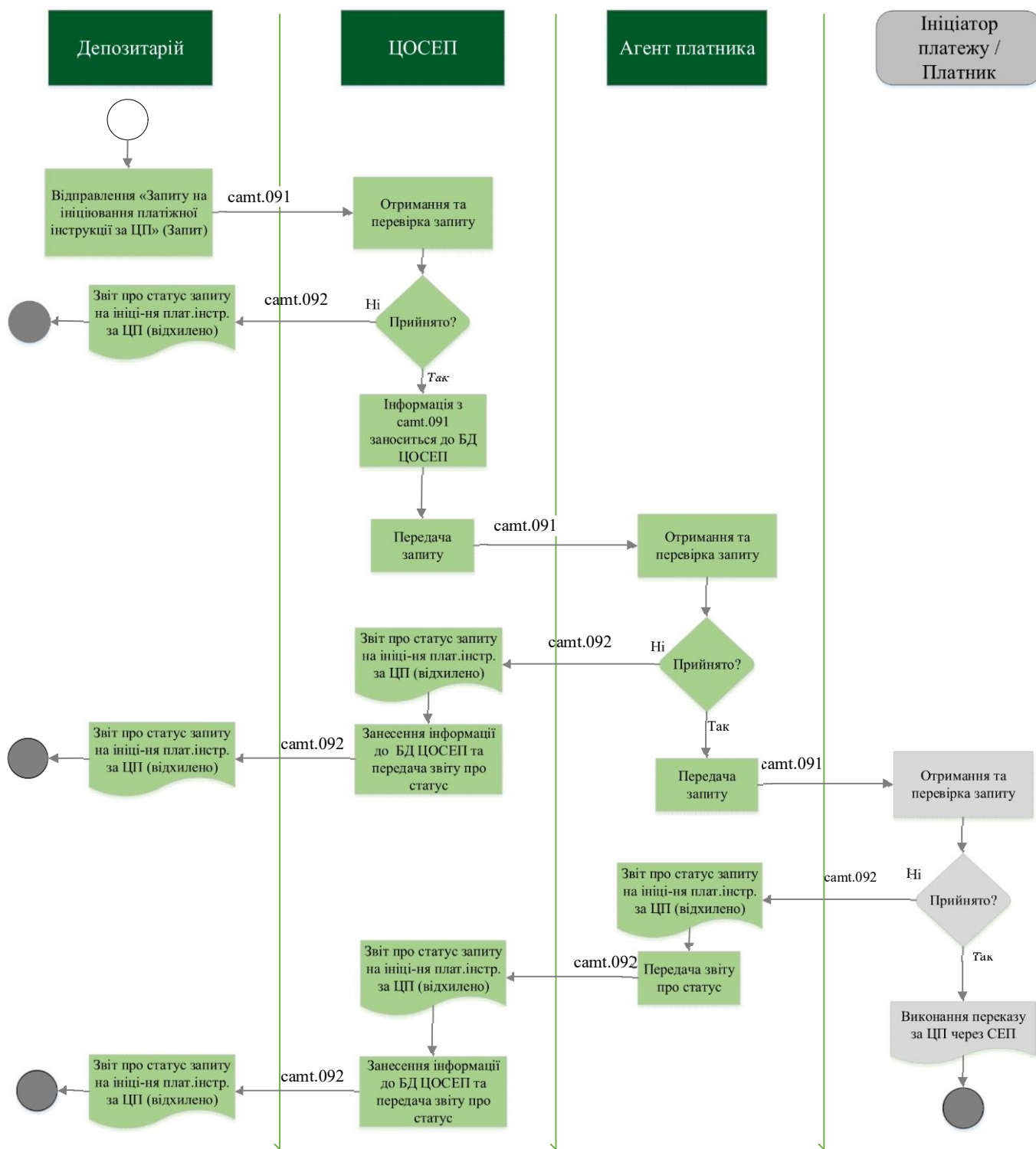
Дійсний до: 31.07.2025 10:20:41

Національний банк України

В/57-0001/141765
від 12.11.2024 18:00

Рисунок 13. Алгоритм взаємодії при обміні запитом на ініціювання платіжної інструкції за ЦП

Примітка: Під час приймання samt.092 від учасника СЕП, ЦОСЕП виконує перевірки (див. додаток до специфікації samt.091, samt.092), про виявлені помилки ЦОСЕП доводить інформацію у повідомленні samt.025 до учасника-відправника.

1.3.1. Опис алгоритму взаємодії при обміні запитом на ініціювання платіжної інструкції за ЦП

Отримавши *camt.091* «*Запит на ініціювання платіжної інструкції за ЦП*» ЦОСЕП виконує технологічний контроль.

ЦОСЕП здійснює перевірку відповідності Депозитарія, що надсилає *camt.091*, та параметрів авторизації, заданих в його профілі, що зберігається в ЦОСЕП. У разі неуспішної перевірки ЦОСЕП відхиляє *camt.091* без надання його відправнику *camt.092*.

ЦОСЕП здійснює перевірку унікальності ідентифікаторів вхідного повідомлення, логічної коректності реквізитів та правил їх заповнення (*деталізація перевірок описується в специфікаціях до повідомлень і додатках до них*).

У разі неуспішної перевірки *camt.091* «*Запиту на ініціювання платіжної інструкції за ЦП*» – ЦОСЕП відхиляє повідомлення і відповідно відправляє Депозитарію *camt.092* «*Звіт про статус запиту на ініціювання платіжної інструкції за ЦП*».

У разі успішної перевірки *camt.091* «*Запиту на ініціювання платіжної інструкції за ЦП*» – ЦОСЕП заносить до БД ЦОСЕП інформацію з *camt.091* та здійснює передачу запиту **Агенту платника** безпосередньо (якщо Агент платника являється безпосереднім учасником СЕП) або через Агента-посередника – його головний банк (якщо Агент платника являється опосередкованим учасником СЕП).

Агент платника, отримавши *camt.091* «*Запит на ініціювання платіжної інструкції за ЦП*», здійснює оброблення запиту.

У випадку успішного оброблення запиту на стороні Агента платника, зворотний зв'язок не надається, відповідно ЦОСЕП не очікує відповіді від Агента платника стосовно отримання ним *camt.091*.

У випадку неуспішного оброблення запиту на стороні Агента платника – останній формує та надсилає до Депозитарію через ЦОСЕП *camt.092* *Звіт про статус запиту на ініціювання платіжної інструкції за ЦП*.

ЦОСЕП, отримавши *camt.092* *Звіт про статус запиту на ініціювання платіжної інструкції за ЦП*, виконує технологічний контроль, перевірку відповідності сторони, що надсилає *camt.092*, та параметрів авторизації, заданих в профілі агенту, що зберігається в ЦОСЕП; та в разі неуспішної перевірки відхиляє *camt.092* без надання її відправнику *camt.025*.

ЦОСЕП здійснює перевірку унікальності ідентифікаторів вхідного повідомлення, логічної коректності реквізитів та правил їх заповнення для отриманого *camt.092*, у тому числі наявність у БД ЦОСЕП відповідного *camt.091* (*деталізація перевірок описується в специфікаціях до повідомлень і додатках до них*).

У випадку успішного оброблення *camt.092* - ЦОСЕП здійснює перевідправлення його до Депозитарію.

У випадку неуспішної перевірки – ЦОСЕП здійснює відхилення повідомлення і інформує про це відправника даного повідомлення шляхом направлення *camt.025* «*Квитанція*» з зазначенням причини відхилення.

ДОКУМЕНТ СЕД НБУ АСКОД

Підписувач Шабан Олексій Володимир^{44ч}

Сертифікат 36186A0FEAAD76B204000000150F0000F08C0000

Дійсний до:31.07.2025 10:20:41

Національний банк України

В/57-0001/141765

від 12.11.2024 18:00

1.4. Вилучення Депозитарію з учасників розрахунків

В момент вилучення:

- на рівні ЦОСЕП вносяться відповідні зміни до Довідника депозитаріїв;
- всі угоди, що стосуються цього Депозитарія, видаляються з ЦОСЕП, подальша оплата за ними є неможливою.

ДОКУМЕНТ СЕД НБУ АСКОД

Підписувач Шабан Олексій Володимирович

Сертифікат 36186A0FEAAD76B204000000150F0000F08C0000

Дійсний до: 31.07.2025 10:20:41

Національний банк України

В/57-0001/141765
від 12.11.2024 18:00

РОЗДІЛ 8. Відображення виконання трансакцій у балансі учасника СЕП

У разі, якщо ЦОСЕП успішно виконав трансакцію (трансакції) з платіжного повідомлення (*pacs.008/ pacs.009/ pacs.004*), то кошти будуть проведені по ТКР/ТРФ банку в момент такого успішного оброблення (див.опис реквізиту Settlement Time Indication <SttlmTmIndctn> в специфікаціях перелічених повідомлень). При цьому для Інструкуючого агента – це буде списання, для Проінструктованого агента – зарахування по їх ТКР/ТРФ.

Буде дотримано той самий принцип, що й нині в СЕП-3 в режимі реального часу. Зарахування на коррахунок відбувається незалежно від дій учасника-отримувача.

Банківський день дорівнюватиме календарному дню. СЕП працюватиме в режимі 24/7 без виокремлення процедур закриття дня та відповідних технологічних перерв. Відповідно протягом календарного дня кошти можуть надійти на рахунок безпосередніх учасників, незалежно від їхніх дій з обміну повідомленнями з ЦОСЕП.

Визначення часу виконання трансакції здійснюється за показаннями годинника ЦОСЕП на момент відображення трансакції за технічними рахунками учасника-відправника і учасника-отримувача в ЦОСЕП.

ЦОСЕП надає учасникам інформацію про те, в який момент часу відбулося відображення трансакції в ЦОСЕП. На підставі цієї інформації НБУ та обидва учасники, відправник і отримувач, визначають, до якого календарного дня відноситься проведення цієї трансакції, а внаслідок цього:

- до балансу якого дня слід включити відповідні проведення за рахунками;
- до якого розрахункового періоду обліку послуг, наданих СЕП, буде включена трансакція.

Аналогічно визначається час оброблення інших типів повідомлень або виконання технологічних дій.

Якщо до СЕП повідомлення надійшло о 23:59:59, то в СЕП кошти відображені ще поточним календарним днем, агент отримує повідомлення про зарахування коштів з датою і часом «поточний календарний день о 23:59:59», але фізично і *pacs.008/ pacs.009/ pacs.004*, і повідомлення про зарахування/списання коштів може надійти вже після 00:00 – наступного календарного дня. Проте проведення за ТКР/ТРФ має бути віднесено до поточного календарного дня - відповідно до вказаного реквізиту **Індикатор часу розрахунку** (Settlement Time Indication) і до того, за який період подається виписка *samt.053*, в яку включено цю трансакцію. Іншими словами, успішно оброблені трансакції в СЕП, які були виконані даним календарним днем, і в балансі НБУ, і в балансі агента мають бути проведені однією і тією самою календарною датою, зазначеною в реквізиті **Індикатор часу розрахунку** (Settlement Time Indication).

СЕП надаватиме учаснику-отримувачу повідомлень повну інформацію про факти надходження коштів, що проведені календарним днем (повідомлення *samt.053*).

Підписувач Шабан Олексій Володимир ⁴⁶ч
Сертифікат 36186A0FEAAD76B204000000150F0000F08C0000
Дійсний до:31.07.2025 10:20:41

B/57-0001/141765
від 12.11.2024 18:00

Банк зобов'язаний, як і нині в СЕП-3.3, до того, як закрити свій банківський день, отримати всі **camt.053** за даний день, звірити, чи всі зазначені в ньому надходження він має, провести всі надходження щонайменше за коррахунком – і тільки після цього «закрити» банківський день, в тому числі і формувати звітність.

В даному документі розглядаються основоположні питання проведення за ТКР/ТРФ безпосередніх учасників СЕП. Подальше проведення за рахунками у посередників та за рахунками клієнтів, які обслуговуються в агентах, поза розглядом даного документу.

ДОКУМЕНТ СЕД НБУ АСКОД

Підписувач Шабан Олексій Володимирович

Сертифікат 36186A0FEAAD76B204000000150F0000F08C0000

Дійсний до:31.07.2025 10:20:41

Національний банк України

В/57-0001/141765

від 12.11.2024 18:00